

unka-

ntetésre íté-
lebbetnek az
lebbzésének
gságban ma-

etes
ok

gy esetben
mennyiséget
riben az áru
ipari körök-
t határozat
gyi tanácsa
lehet a hi-
eszésre előle-

asági
dó

ügyi mi-
ó bizottság
tevékenység-
egységesen

Madgearu
és csak
Ezzel szem-
Genben ki

mann

emes embe
A zsidóság
gy értékei
k eddig is
k ez a mos
utána de-
l megtiszt-
i és a né-
amellett,
s áldásává

követte.

te meghalt
malomtulaj-
t szélütés
ert, akit a
tt megmen-
ltek zsidó
ment vég-
az ortodox

ELŐADÁ-
Kedd délt-
tonné tart
a Salom
ó teadél-
és érdek-
vezetősége.

pkládó 84
ada Baron
telefon: 9-77

Taxa postálá
plátte in num.
No. 224.713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj-Ko-
lozsvár, Stra-
da Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 18.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 1, negyedévre 3,
félévre 6, egészévre 10 dollár. Hir-
detések díjszabás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bánági
szolidaritás egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

Bérmentelen leveleket nem fogadunk el.
Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámber Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Str. Matei Millo 18.

Ara 5 lej

Szerda, 1933 június 21.

5093. Ff | XVI. ÉV, SZIVAN 27. | 137 SZÁM.

Az osztrák utlima ráció

Az osztrák kormány valóban elment a türelem végső határáig a nációkkal szemben.

A demokrácia összes lovagi szabályainak eleget téve, előbb számtalan felhívást és figyelmeztetést intézett a nemzeti szocialista huligánokhoz, akikről azt hitte, hogy józan és belátó emberek.

Csak természetes, hogy csalódnia kellett eme optimista feltevésében.

Örülteket logikára oktatón olyan abszurd feladat, mint a kör négyzetesítésére vállalkozni.

Megrögzött gonosztevéket morálra oktatón még hálátlanabb feladat.

Első pillanatban meg voltunk győződve arról, hogy az osztrák kormány figyelmeztetéseit Hitler osztrák béréncével szemben felfrahnátnak borsónak fognak bizonyulni.

Az osztrák kormány tehát, ha meg akarta menteni Ausztriát a civilizáció, a kultúra számára, ha a kicsiny, haladott köztársaságot nem akarta kiszolgáltatni örültek és gonosztevéők rémuralmának; az utlima ráció eszközehez kellett hogy folyamodjon.

Felozlatta az osztrák nemzeti szocialista pártot s a terroristákat és a merénylőket olyan módszerekkel igyekszik lehetetlenné tenni, amelyek egyedül méltóak ehhez a társasághoz.

Ezekben a kemény intézkedésekben csak egyetlen szépséghibát látunk, azt tudnillik, hogy elég későn jött.

Sokkal hamarabb kellett volna és sok-sok más módon is meg kellett volna az osztrák kormánynak ezeket a rendszabályokat.

Mindazáltal az osztrák kormány utlima rációja elég korán jött ahhoz, hogy utmutatásul szolgáljon a mi „demokratikus” kormánynak is, hogy mit és hogyan kell cselekednie a hazai huligánokkal szemben.

A két bajuszkirály

Végre akadt valaki — tul Németország határain, ahol erre nem lehet senkit sem korbáccsal kényszeríteni, — aki elismerőleg nyilatkozott Hitlerrel.

Vilmos exesászár az illető elismerő, a békebeli bajuszkirály, akinek haduri és szellemi portréjához ugy tartozott hozzá a felfelé hegyesedő, kipödört bajusz, mint a porosz eszímához a eszímazeg.

Ez a bajusz volt az exesászár tekintélyének külső szimbóluma mindaddig, míg a „Deutschland über alles” nevében végső katasztrófába nem sodorta „egységes” nemzetét.

Akkor, amikor a veszedelem percei elérkeztek, mint egy teuton hőshöz és marcona bajuszkirályhoz illik, megszökött országából és Doornban ütötte fel kéjklakát.

Hitler szintén elsősorban bajuszáról nevezetes férfi. De mert ő már „szocialistának” nevezi magát, s mert a népből származik: bajusza rövidebbre szabott, bár varázsa még a Vilmos exesászár bajuszánál is nagyobb.

Hasonló a hasonlóknak örül: csak természetesen tehát, hogy a bajusz vilagszolidaritása alapján Vilmos exesászár Hitlernek örül és díesérő szavakat talál a számára.

És az sem véletlen, hogy pont azért díeseri meg Hitler, amiért csaknem hasonló eszközökkel annak idején ő is lelkesedett: a nemzeti „egységteremtés” és a militarista eszizmokultusz eszményéért.

Hogy milyen eredménnyel, azt tudjuk. Hitler — Vilmos szerint — megteremtette a német nemzeti egységet. Ennek örül olyan nagyon.

Hát persze, hogy örül.

Hitler nálánál is különb legénynek bizonyult a nemzeti egységteremtés terén. Ellenfeleit részben börtönbe esukatta, részben internálta, részben pedig egyszerűen agyonverette.

A sajtót elnémitotta, tehát lehetetlen-tette tette azt, hogy a néme nép krémjét tevő negyvennyolc százalék: a valóban szocialista munkásság, a valóban intellektuális értéket jelentő írók, tudósok és művészek, a zsidó tehetségek, a humanista gondolkodók és az összes tisztességes emberek véleményüket nyilváníthas-

Amerika az aranypénzek forgalomból való kivonását javasolta a londoni konferencia plenumának

Erősen kiélesedett a helyzet Amerika és Franciaország között a világgazdasági konferencián

A francia lapok időpocsékolásnak bélyegzik a londoni konferencia tanácskozásait a valuta-stabilizációs tárgyalások felfüggesztéséig. Amíg Franciaország nem fizet, Amerika nem veszi figyelembe a francia javaslatokat

London, június 20. Az amerikai delegáció javaslatot terjesztett a világgazdasági konferencia pénzügyi bizottsága elé az aranypénzek forgalomból történő kivonása és a jegybankok arany fedezetének mérséklése ügyében. Az értekezlet gazdasági bizottságában a külkereskedelem akadályainak kiküszöbölését célzó belga, francia és lengyel indítványt ismertették.

A francia delegáció körében élénk ellenérzést váltott ki az amerikai kormánynak londoni delegációjához intézett azon utasítása, hogy nyomban szakítsák meg valutastabilizációs tárgyalásukat. Franciaország részről újlag leszögezik azt az álláspontot, hogy szilárd pénznemek nélkül a világgazdasági konferencia egész munkája homokra építés lenne.

Amerikában ezzel szemben, bavatott helyről szerzett információk szerint Franciaország indítványait az amerikai kormány mindaddig figyelmen kívül fogja hagyni amíg a franciák eleget nem tesznek hadiadóssági fizetési kötelezettségeiknek.

A lapok hangoztatják, hogy az Egyesült Államoknak tekintettel kell lennie saját nem éppen rózsás helyzetére

és arra, hogy az időelőtti dollárstabilitációval a kívánatos árszint-emelkedést nem érni el. Előbb más fontos kérdéseknek kell tisztázást nyerniök s csak azután lehet olyan intézkedéseket fogantatni, amelyeket a dollár érdekében szükségesnek fognak találni.

A francia lapok viszont időpocsékolásnak bélyegzik a most folyó vitákat a világgazdasági konferencián, tekintettel arra, hogy az amerikai delegációnak be kellett szüntetnie a valutastabilizációs tárgyalásokat mindaddig, amíg Monley amerikai külön megbízott Londonba nem érkezik. Francia álláspont szerint hasztlan minden tanácskozás a stabilizáció létrejötte nélkül. Sajnálatos tény, hogy az amerikai külön delegátus utasításai a jelek szerint nem kedveznek az eddigi tárgyalások során megállapított irányelveknek.

London, június 20. Nettle Chamberlain, angol kincstári kancellár javaslatot terjesztett elő a világgazdasági konferencia gazdasági bizottságához, amelyben a világpiacon áruk emelésére alkalmas intézkedéseket sürgetett, továbbá jó hitelpolitikát, a defláció megszüntetését és a központi jegybankok arra való utasítását, hogy olesó és bőséges pénzpolitikát folytassanak.

sák és utalataknak adhasanak hangot vele szemben.

A valóságban ugyanis így néz ki Hitler nemzeti egysége — az egységesen központosított porosz militarista terroreszmája alatt.

Vilmos esászár annakidején ugyanerről álmodott. Az egész világot a porosz eszizma terrorja alá akarta gyűrti. Ezért kellett négy millió németnek meghalnia, vagy nyomorékká válnia s ezért kell ma a másik bajuszkirály terrorját nyögnie a német népnek s közvetve az egész civilizált világnak.

Vilmos exesászár megdicsérte Hitler, most már csak az szükséges, hogy Hitler is megdicsérje Vilmos esászárt.

Hiszen elég pénzt kapott tőle, noha ennek ellenére őt is becsapta, mert az ifjabbik bajuszkirály nem hajlandó visszadni a trónt az öregebbik bajuszkirálynak.

Pedig nagyon illenének egymáshoz. Vilmos esászár a trónon s Hitler a kancellári székben; valóban kiegészítenék egymást s a történelem legtragikusabb színezetű bohózatának lehetnének méltó szereplői — együtt és egységesen.

Hinduk és németek

A hindu nacionalisták „előkelői” a kasztvezetők gyűlést tartottak. Sok egyéb között volt egy kimagasló programpon-
tuk: Gandhi. Gandhi ugyanis ujjában már nem az angolok ellen harcol, hanem egy belső küzdelmet folytat az érintetlen érdekekben. Egyenlőségűsítést követel a páriák számára és azt hirdeti, hogy emberszámba kell őket is venni, nemcsak azért, mert a világ minden kultivált ré-

szében megszűnt a kasztok rendszere, hanem főleg azért, mert az egész világ arra törekszik, hogy ember ne legyen embernek farkasa. A hindu az ő nemzete, ő pedig nem érzi magát embernek mindaddig, amíg a nemzet soraiban kiváltságos és jogfosztott osztály él egymás mellett.

Ilyesmit egy, a kiváltságos osztályhoz tartozó ember ajkáról hallani Indiában is blaszfémia. Ha tehát valaki ezt az „isten-káromlást” mégis elköveti, nyilvánvaló, hogy akkor nem hive a hinduk vallásának. A gyűlésen tehát azzal vádolták meg Gandhit a kasztvezetők, hogy titokban elhagyta vallását és átpártolt a kereszténységhez. A kereszténység ugyanis az emberszeretetet hirdeti és elítél minden kiváltságot ember és ember között.

Valahogy fonákjait tapasztaljuk ennek Németországban. Itt ugyan nem folyik harc az egyenjogúsításért, ezt Hitlerék elintézték, amikor a zsidókat és szocialistákat kizárták az egyenjogúságból. Itt most vallási problémák bukkantak fel.

Kupsch lelkész ur, a kampóskereszt pápája idézte elő.

Azzal, hogy kimondta:

„Aki hisz az őtestamentumban, az nem tartozhat az új német valláshoz. Amelyik templomban az őtestamentum ígét hirdetik, német ember annak a küszöbét nem lépheti át”.

Vagyis a kampóskereszt megalkotta már a maga felekezetét és ez a felekezet nem bírja el a Biblia tisztult eszméit az emberszeretetről. Nem bírja, nem akarja. Mert zsidóktól származik és ők nacionalisták.

Európa közepén élnek, de semmivel sem különbek a hindu nacionalistáknál.

VILAG TÜKRE

Arlosoroff

Arlosoroff csodagyermek volt népének. Így is hívták: „a csodagyerek”. Ukrajnából jött, a pogromországból, hol Petljura ezrével kaszálta le a zsidókat. Erről a véráztatta földről indult el ez a csillogó fiatal tehetség, hogy üldözött, sanyargatott népének ajándékozza nagy akaratát és erejét. Alig volt husz esztendő, amikor megírta a „Jüdische Volkssozialismus” című művét, mely egészen új utakat nyitott meg a palesztinai munkásmozgalom számára.

Huszonhárom esztendő korában már vezér volt.

1922-ben nagyjelentőségű konferencia ült össze Berlinben. Ennek a konferenciának kellett megpecsételnie, a palesztinai és az európai „Hapoel Haacair” valamint a keleteurópai Ceiré Cion munkáspártok egyesülését „Miflet Haavoda Hacionit Hitachduth” (röviden Hitachduth) név alatt. Nem kisebb egyéniségek ültek e konferencia soraiban, mint Martin Buber, az új párt programját és ideológiáját azonban a 23 éves dr. Chaim Victor Arlosoroff formálta meg. Ő lett a mozgalom szellemi és politikai vezére. A. D. Gordon, a palesztinai „Hapoel Haacair” agg vezére és ideológusa meghalt. Martin Buber, az európai „Hapoel Haacair” vezére a XII. kongresszus után visszavonult az aktív politikai életől. Arlosoroff vette át nagy örökségüket.

A fiatal utód eltért az agg mesterek útjától. Szűk volt ez az ut az ő szemének és szellemének. Új utakat épített a cionista munkásmozgalom ideológiai és politikai fejlődésének. Gordon „Am adam” (a föld népe) — gondolata és Buber utópisztikus szocializmusa helyébe: a konstruktív szocializmus épület emelte. Kivezette a zsidó munkásmozgalmat a maga szűk kereteiből és az építőmunka tempójának és méreteinek felfokozásával párhuzamosan politikai hatalommá fejlesztette a szervezett zsidó munkásságot a cionista mozgalomban.

A palesztinai munkásmozgalomban három korszakot különböztethetünk meg. Az első periódus a Kibus Haavoda, a munka meghódításának korszaka volt, amikor a zsidó munkásságnak magáért a munkáért, a munka jogáért kellett harcolnia Palesztinában. Ennek a korszaknak a karakterét A. D. Gordon és a Hapoel Haacair-mozgalom adta meg.

A második korszak az egységes szervezkedés, a szakszervezeti törekvések periódusa, mely főleg a Poalé Cion, illetve az Achduth Haavoda hatására vezethető vissza. A Poalé Cion nem palesztinai, hanem európai termék volt. Világ mozgalom volt, mely a nemzetközi munkásmozgalom szerves részének tekintette magát. Az európai szocialdemokrata munkásság szakszervezeti mozgalmának szellemét vitte magával Palesztinába és ennek folyamánként, valamint a palesztinai munkásvizonyok szükségletei nyomán indult meg az ereciszraeli zsidó munkásság szakszervezeti mozgalma, mely végül a különböző pártállású és ideológiájú munkáscsoportokat a Hiscadruth Haavodjmba tömörítette.

Mindeddig azonban hiányzott a szerves összefüggés a Cionista Szervezet, a cionista világmozgalom és a palesztinai munkásság között. Európában a Poalé Cion, különösen mig élt Boro-chov, az általános cionista mozgalomtól különálló valaminek tekintette a maga szocialista-cionizmusát. A Ceiré Cion és az európai Hapoel Haacair, — bár ideológiailag szorosan összefüggött az általános cionista mozgalommal, — ha nem is tudatosan, mégis különálló valami volt, melynek a Cionista Világszervezetben belüli nagyobb sulya nem volt és nem is lehetett. A palesztinai Hapoel Haacair pedig magárahagyottan küzdött a „Kibus haavoda”-ért.

A zsidó munkásmozgalom harmadik korszaka a munkásság politikai pozíciójának, politikai erejének kiépítése jegyében indul meg. Ennek a periódusnak az irányvonalát és karakterét Arlosoroff szabta meg. A fiatal munkászervező és politikus csakhamar a cionista kongresszusok egyik legnépszerűbb és legelsőbb egyéniségévé női ki magát. Ő a munkásság legmarkánsabb és legkomolyabb reprezentánsa a cionista parlamentben. Talán a legfiatalabb delegátus, de úgy figyelnek minden szavára, minden gesztusára, mintha éreznék, látnák már a nagy ígéretet és reményt, melyet ez a szemüveges, egyszerű apacsingben járó fiatal ember jelent a cionista mozgalom számára. S amilyen mértékben emelkedik a fiatal Arlosoroff tekintélye, úgy növekedik évről-évre a zsidó munkásság súlya a cionista kongresszusokon és a mozgalom minden vonalán.

Fiatal pártvezér. A fiatalos lendület és tűz azonban hiányzik gesztusaiból és szavaiból. Mély komolyság ül arcán. Böles nyugalom, mely alaposág és bámulatos fölény sugárzik ki minden szavából, minden gesztusából. A lendület, a hév hatalmas munkaerejében, ragyogó szervezőképességében nyilatkozik meg. Munkássága igen sokoldalú és szélesskálájú. Szervező, politikus, közgazdász, szociológus. Programot, ideológiát ad a zsidó munkásmozgalomnak, rengeteget dolgozik a belső munkásfront erősítésén, éles kritikát gyakorol a Cionista Szervezet kolonizációs és gazdasági politikájára fölött, egészen új gazdasági és pénzügyi koncepciót tár fel. 1923-ban, 24 éves korában beavasztják a Cionista Világszervezet gazdasági és pénzügyi bizottságába, ugyanebben az évben kiadja „Die Kolonisationsfinanzen der Jewish Agency” című tárgyú irását és mindemellett olyan külpolitikai kapcsolatokat épít ki, melyekre kevés cionista politikusnak sikerült szerttennie.

Pártvezér volt Arlosoroff. Mégis sokkal több volt annál. A pártvezérből csakhamar az egész cionista mozgalom egyik, mindenki által elismert vezérégyénisége lett. Miért? Mert széles látókörre, éles elméje mindig felül tudta emelni a szűk pártkereteken. Elgondolásaiban és tetteiben mindig a nagyvonalúság jellemezte. Valami, ami igen közel hozza őt Weizmann egyéniségéhez. És valóban: Arlosoroff Weizmann tanítványa volt. A cionista kongresszusok csodagyermeké Weizmann Chaim dédelgetett kedvence volt. Emlékezzünk csak vissza a legutóbbi cionista kongresszusra. Szokolov lett az elnök. Weizmann a „közkatona” sorába lépett. De hogyan? Weizmann Arlosoroff mellett vonult be a terembe és közvetlenül Arlosoroff mellett foglalt helyet — a baloldalon.

Másnap Arlosoroffot a palesztinai exekutív vezetőjévé választotta meg a kongresszus. Míg tagadnók: Arlosoroff Weizmann utódja, Weizmann reprezentánsa volt az exekutívában. Arlosoroff Weizmann politikáját folytatta, sőt, győzelemre vitte a palesztinai exekutívában.

A palesztinai exekutív élén a fiatal Arlosoroff a palesztinai Jisuv legnagyobb tekintélye lett. Nemesak a munkásság, de a polgári cionistáknak is tekintélyes része állott mellette. *Usisichkin*, akit igazán nem lehet baloldalisággal meggyanusítani, a legteljesebb bizalmával tüntette ki a fiatal munkászervezőt. A palesztinai főkörmányzóhoz olyan meghitt, baráti kapcsolatok fűzték Arlosoroffot, amik egyedülálló a zsidó Palesztina történetében. Mindenki tudta az egész országban, zsidók és arabok egyaránt, hogy *Wauchope* főkörmányzó tanácsadója és legintimebb barátja: dr. Arlosoroff. *Wauchope* sértetéseire is a cionista munkászervező társaságában ment. Amikor a főkörmányzó Arlosoroffal meglátogatta *Ab-*

Szinkör Mozgóban

Szerdán 3, 5, 7 és 9-kor utoljára:

A magyar rapszódia

dullah, transzjordániai emírt, az egész országban sejtették, tudták, hogy valami készül Transzjordánia körül. Néhány hétre rá a transzjordániai fejedelm palotájából kiszivárgott a nagy titok: a transzjordániai zsidó kolonizációs terve. Az is tudott dolog, hogy Arlosoroff műve volt a transzjordániai sejkék tisztelgő látogatása Weizmann Jeruzsálemben és Arlosoroff műve az egész mozgalom, mely a transzjordániai sejkék körében indult meg, kik ma a leghatározottabban követelik a zsidó kolonizáció megindulását a Jordán tulsó partján.

Talán éppen ezért kellett meghalnia

Az olasz légi raj ma reggel startol óceánrepülő útjára

Róma, június 20. Labrador partvidékén egy hónapi késéssel beérkezett a tavasz. A kikötők jege elvonnulóban van s az Alice tankhajó, amely üzemanyagokat visz az óceánrepülő olasz légi flotta hidropantájai számára, végre befutott a jégmentes Belle-Isle kikötőbe. A Cartwright-öböl is teljesen jégmentes.

ennek a zseniális zsidó férfinak. A gyilkosok jól tudták, hogy kit-tesznek el láb alól. Jól tudták, hogy a legragyogóbb építészszámot ütik ki a zsidó nép kezéből.

Hős volt Arlosoroff. A zsidó újjászülés, a zsidó honfoglalás hőse, kinek neve örökké élni fog a zsidó néplelek emlékezetében.

A hősök vére nem bosszuért, de tetekért kiált. Vérük minden eseppe nyomán új életvirágok fakadnak a jobb, szebb és boldogabb zsidó jövőendő kertjében.

Danzig Hüllé.

Vilmos excsászár nagy elismeréssel nyilatkozott Hitlerről

London, június 20. Az Evening Standard munkatársa beszélgetést folytatott Doornban Vilmos excsászárral, aki ennek során nagy elismeréssel nyilatkozott Hitlerről. Az excsászár rámutatott többek között arra, hogy Hitler olyan dolgokat oldott meg negyedév alatt könnyűséggel, amelyek eddig egyetlen német államférfiúnak sem sikerültek. Ezek közé tartozik főképpen

a nemzet „egységessé” tételének megvalósítása. Vilmos excsászár a világgazdasági krízis ügyével kapcsolatban feltett kérdésre azt a választ adta, hogy meg kellene találni az utját a mai fejlett géptechnikában annak, hogy a gépek ne jöjjenek fölébe az embernek s ne uralkodjanak, hanem továbbra is szolgálják maradjanak az emberiségnek.

Lebrun köztársasági elnök látogatása Vichyben

Párizs, június 20. Lebrun francia köztársasági elnök néhány nappal ezelőtt meglátogatta a világhírű Vichy-fürdőt. Az elnök látogatásával egyidejűleg nagy nemzetközi hangverseny volt, amelyen 150 egyesület, több mint 5000 zenész vett részt. Ebből az alkalomból avatták fel egy új másodosztályú fürdő épületét. A köztársasági elnök rendkívüli elragadtatással nyilatkozott a világhírű fürdőhely gyönyörű természeti szépségéről és páratlan fekvéséről, valamint azokról a modern és kényelmes installációkról, amelyekhez hasonlóak a világnak talán egyetlen pontján sincsenek.

Meglátogatta a köztársasági elnök a híres forrásokat, a hőfürdőberendezéseket, a hydro, mecaon és elektroterápiai intézeteket, végül pedig felavatta a Callon-fürdőt, az új másodosztályú intézetet, amely noha a szerényebb anyagi eszközökkel rendelkezők számára készült, mégis ugyanolyan komforttal van berendezve, mint az elsőosztályú, télen pedig elsőosztályú vendégek fogják látogatni.

Elutazása előtt felkoreste Lebrun elnök az új stadiont, a III. Napoleon által létesített híres parkot, a Celestini forrást és megtekintette a híres Vichy-víz töltését s expedícióját.

Bármilyen összegű bekebelezett adó tartozás miatt elárverezhetők a városi házak

A pénzügyminisztérium szigorú rendelkezése

Csaj-Kolozsvár, június 20. A pénzügyminisztérium hatályon kívül helyezte azt a rendeletet, amely előírta, hogy az adó tartozás fejében csak azok a városi házak árverezhetők el, amelyeknek tulajdonosai százezer lejnél nagyobb összegű adóval maradtak hátralékban. Ezt a rendeletet, még március 15-én adta ki a minisztérium. Néhány kerületi pénzügyigazgató megállapítása szerint a kincstárra nézve ez a rendelet nagyon kedvezőtlen a behajtás szempontjából, azért kérdést intéztek a pénzügyminiszterhez az iránt, hogy vajjon még alkalmazható ez a rendelet.

A választ a miniszter megküldte a pénzügyigazgatóságoknak és ez a leirat nem kedvező a háztulajdonosok részére. A miniszter konstatálja, hogy az adó-végrehajtási törvény 47-ik és 48-ik szakaszai elég védelmet nyújtanak a háztulajdonosoknak, — mert megakadályozzák azt, hogy a városi házakat potomon áron lehessen elárverezni.

Ezért a minisztérium hatályon kívül helyezi a március 15-i rendeletet és felhívja a pénzügyigazgatóságokat, hogy a házakra bekebelezett adóhátralékok miatt indítsák meg az árverés megtartása iránti eljárást.

Kolozsváron is jelentékeny összeggel vannak hátralékban a háztulajdonosok és ezeket a tartozásokat a kincstár rákebelezte a házakra. A pénzügyigazgatóság kiadta a rendelkezést a fenti miniszteri rendelet foganatosítása érdekében.

Az összes emberi ismeretek tárháza

az egykötetes Genius-Lexikon, 50.000 cikk, 110.000 sor, 1712 hasáb, 800 ábra és mellékletek. Vásonkötésben 108 lej Lepagenál Kolozsvár. Beküldve portómentes.

Select Mozgó

Jön! Jön!
A szezon legnagyobb slágere:

Az élet katonái

Izgalmas dráma a repülő életéből, rendkívül érdekes felvételekkel. Főszerepekben: Richard Dix és Dorothy Jordan.

A Mizrahi chaluc-farmján

Hajnali sötétben a minap kint a Dónát ut végén, ahol a kolozsvári környék egész szépsége bomlózik fel, női hang a nevémen szólit.

Hátranézek. Barna, fiatal leány, zömök és egészséges. Priss mosoly árad a szeméből, ha sohasem láttam volna, akkor is: régi ismerős, barát és testvér.

Chaluc leány a mizrachisták farmjáról. Jött a társnőjével.

— Kicsit késünk — és szives kacagással kezét szorit —, de esik az eső, dolgozni ugysem lehet a kertben. Nem jönne le megnézni a hajnali életet?

Le kell ereszkedni a Szamos völgyébe, hogy az ember eljusson közéjük. A parasztházban (fél hat óra) már ébren van mindenki. Egyrésztük készülődik be a városba, építkezéshez, a Haggibbor pályamunkálatához, a másik imádkozik, hattan tanulnak. Egy sovány, szakállas fiú — Klein Joel — felolvass nekik a mozgalom történetéből, héberül persze — ezuttal az uttorokról Samuel Mohilov, ver és társairól.

Gondnoka, „rebbéje”, vezetője a csoportnak Smuel Schwartz levezet a veterányes táblák közé. Gondos glédában, egymás mellett a káposzta, kalarabé-palánták, nemesített szegfű, kalarabé, kukorica js. Ezidén baj van sok mindennel, az eső olyan dus, hogy már csapás. De, boruch hasém — mondja — minden jól fejlődik, a mák is elvirágozott, de remélni kell, hogy a szél széjjelzavarja a felhőket.

Kicsit eláll az eső. Lesietnek a munkahelyeikre, a leányok közül az egyik megfeji a tehenet. (Vasútnak becézik. Közélebből — boruch hasém — megveszik a párrját is). A másik a spájzban foglaltoskodik.

Körülhúzó. Szegényes minden, de tiszta, ami a felhőmályban is feltűnik. A nagyobbik szobában egyszerűen, gyakorlatlanok a fekvőhelyek, a pokrócok koptak, de ki vannak mosva.

Mondom valamelyiküknek, hogy szerzek nekik agyákat. Bizonyára adnának kimustrált agyákat, amiket rendbehoznának a telep asztalos-chalucjai.

A fiú tiltakozik.

— Nem engedünk poloskákat a telepre! Egy légy, egy bolha nem került be eddig közénk. Továbbra se akarunk!

Képek a falon. Domináló kép Glasner Mose főrabbié, aki a mizrahi alapító-pillére volt. Kicsi gyaulatlan szekrényben Tóra, mellette könyvszekrény.

Mit tanulnak?

Dében ebéd után 3-ig héber grammatikát tanulnak és olvasnak. Mincha-időben Talmudot tanulnak, kétféle: Erevin és Béca traktátusát. Mert mindegyik talmudista volt valamikor és önállóan olvassák a textust, Rasival és Toszafistákkal.

Esős időben gazdasági teoriákra oktatja őket a kertészekt, Heller Lipót ur, aki főiskolát végzett Pesten és Párizsban.

Hat hónapja vannak együtt. Sokat nem lehet írni róluk. De meg kell említeni, mert jellemző, hogy a görnyedő bócher milyen könnyen, milyen gyorsan válik jó produktív anyaggá. Négy fiút mezel munkára kért Boila Romulus, volt miniszter, akinek mintagazdasága van a szomszédságban. Amikor a befejezett munka után a bér kifizetésére került sor, a fiúk tíz százalékkal többet kaptak a megállapodott összegnél.

Huszan vannak a két chaluc leányon kívül, akik nem lankak velük. Huszonkét fiatal zsidó, akiknek a föld, a lelkesedés, a hagyomány és a fizikai munka gerincét adott. Igénytelenek, testvériesek, talpig zsidók.

Jó érzés tudni, hogy itt vannak és jó érzés remélni, hogy számuk gyarapodni fog. (sz. i.)

Holtteuton, ahol a örvényei ap élettelen hal amelyben most mégis lyet bibliai élet fakad; a dagság ki válik.

Ott ahol és Gomorha kihivta mag a Potasse C égisze alatt centrum épü

Ott ahol a templom kel és orgia ikra, a Holt szálem és T legdivatosab

A Jeruzsáhan a judea és kigyózó

Gvár

Ahogy a uttó délre látni az ara vezett hatal genda azt t sóbálványá

A Holtter több, amint hegyekhez a je, mintegy közé ékelődő zen tul a mő kékje látszik sziség kódéb litológ. Mő Galiléiáj a vesznek el a

A szerper halad lefelé, sebbédnek, torkolata kő s a strandot vezet. A Pot tenger kiak kapta, még a az üzemben, vül, naponta mérnököket azon az utó séghez vezet

A Holtter mint a gen teres mélyse nek és a k ásványokkal következtet vulkánikus sek, talajet teljesen meg ziai képét.

Csak a 19 tudományos esinek kial tásoknak az többre, mint termelés meg tak el. leza hogy bárki judeai és m

A Holtter mint a gen teres mélyse nek és a k ásványokkal következtet vulkánikus sek, talajet teljesen meg ziai képét.

Csak a 19 tudományos esinek kial tásoknak az többre, mint termelés meg tak el. leza hogy bárki judeai és m

A Holtter mint a gen teres mélyse nek és a k ásványokkal következtet vulkánikus sek, talajet teljesen meg ziai képét.

Csak a 19 tudományos esinek kial tásoknak az többre, mint termelés meg tak el. leza hogy bárki judeai és m

A Holtter mint a gen teres mélyse nek és a k ásványokkal következtet vulkánikus sek, talajet teljesen meg ziai képét.

Csak a 19 tudományos esinek kial tásoknak az többre, mint termelés meg tak el. leza hogy bárki judeai és m

A Holtter mint a gen teres mélyse nek és a k ásványokkal következtet vulkánikus sek, talajet teljesen meg ziai képét.

Csak a 19 tudományos esinek kial tásoknak az többre, mint termelés meg tak el. leza hogy bárki judeai és m

A Holtter mint a gen teres mélyse nek és a k ásványokkal következtet vulkánikus sek, talajet teljesen meg ziai képét.

Két hét az épülő országban

A Holttenger feltámad

Jeruzsálem május hó

Holttenger. A homokos és sziklás parton, ahol a betorkoló Jordán forgói és örvényei apró hullámokat vernek föl, élettelen halakat lehet látni. Egy tenger, amelyben minden élet megszűnik... s most mégis ebből a Holttengerből, amelyet bibliai átok itélt életteleniségre, új élet fakad: a Holttenger az élet és a gazdagság kiapadhatatlan bőségszaruává válik.

Ott ahol valamikor, a bibliai Szodoma és Gomorha határtalan élettobzódásában kihívta maga ellen az eget itéletét, most a Potasse Company és a Káli-társaság égisze alatt hatalmas ipari és gazdasági centrum épül.

Ott, ahol Loth feleségei megfélekedve a templom parancsairól meztelenségükkel és orgiáikkal kényszerítve hozták városaikra, a Holttenger strandján most Jeruzsálem és Tel-Aviv leányai fürödnek a legdivatosabb fürdőkosztümökben.

A jeruzsálemi autobus zsufoltan rohan a judeai hegyek között a kanyargó és kigyózó bitumenes uton a Holttenger

felé; 1200 méter magasból 400 méterre a tenger színe alá. Az ut esése és a szerpentinek hirtelen fordulatai a világ legedzettebb és leghidegvérűbb soffóreit kívánja meg Palesztinától. Mély szakadékok tátong az ut egyik oldalán s az embernek minden pillanatban az az érzése, hogy az autobus megakadályozhatatlanul a mélységbe zuhan. Néhány gyengébb idegzetű hölgyutas rosszulérről panaszkodik, a tengeri betegség, jelenségei tükröződnek arcukon.

Amerre a szem ellát kopár homokkö-hegyek. Világosszürke színű végtelennek tűnő pusztaság. Majdnem főnségesen nyomásztó és a kietlenség, semmi élet, még a szikrája sem. Mégis látni elszórtan egy-egy arabot két-három kecskével. Vajjon mit találnak a kövek, a homok és a sziklák között ezek a kecskék?

Érdekes a jeruzsálemi cionista köröknek az a véleménye, hogy amennyiben az angol kormányzat átadná ezeket a kopár hegyeket a zsidó jesusnak, az életet falkasztana belőlük, mert ez a föld ha öntözés által vízhez jutna, alkalmassá válna gyümölcstermelésre.

mazó klorokálium sokat mütrágya, kálium salétromsav, robbanóanyagok gyártására valamint az üvegyártáshoz használják fel. A kristályosítás egyébként a természetes hőség által is elérhető, kicsiny rezivel, tüzelő anyag nélkül, elpárologtatással.

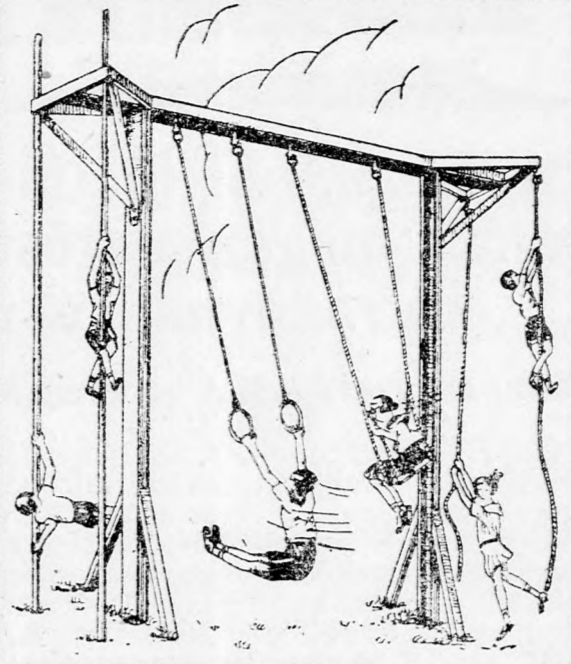
A brom, amely brommagnezium alakjában vonható ki a Holttengerből a kísérletek ezek szerint a kristályosítással 1.2-1.3 százaléknyi mennyiségben vonható ki a visszamaradt savakból, míg a strassfurti ipartelegeken a visszamaradó savak alig 0.2 százalék bromot tartalmaznak.

A Holttengerből ezenkívül foszforot, kén, aszfaltot lehet előállítani, ez az aszfalt nem utak építésére alkalmas, hanem finomságánál fogva festékek és lakkok gyártására.

A fantasztikus számok, amelyeket a Holttenger kiaknázásával kapcsolatban hallottunk, nekünk a diaszporában még hihetetlenül hangzanak.

Novomeiszki mérnök, úgy hisz a Holttengerben, ahogyan Dizengoff is hitt

Tornaszerek

Schuster Emilnél

Tel-Aviv jövőjében, Ruthenberg az ország ipari fejlődésében és Herzl Tivadar látomásának megvalósulásában.

Lassanként megtanulunk mi is hinni. Hátszegi Ernő

Gyártelep a Holttenger mentén

Ahogy a Holttenger felé haladunk, az uttól délre néhány kilométer távolságban látni az arabul „Gebel Uzdum“-nak nevezett hatalmas sötömböt, amelyről a legenda azt tartja, hogy Loth feleségének sóbálványává vált maradványa.

A Holttenger kéklő térképe egyre festőbb, amint közeledünk a transzjordániai hegyekhez, amelyeknek sötét kékes zöldje, mintegy szegélyezi a távoli hegyek közé ékelődő világoskék viz sávot. A víz túl a moabi hegylánc sötét árnyalatu kéke-látszik, látjuk elmosódni a messziség ködében Nebo hegyét is, ahol állítólag Mózesnek a sirja van. Északon Galilleaig a gileadi magaslat dombjai vesznek el a horizont szürkéségében.

A szerpentin ut egyre meredekebben halad lefelé, a kanyarok mind jobban ki sebednek, míg megpillantjuk a Jordán torkolata körül letelepedett ipariüzemet s a strandot. Az ut egyenesen a tengerig vezet. A Potasse-Company, amely a Holttenger kiaknázására a koncessziót megkapta, még csak 250 embert foglalkoztat az üzemben, de az üzem napról-napra bővül, naponta vesz fel új munkásokat, új mérnököket és vegyészeket s a vállalat azon az uton van, amely a világjelentőséghez vezet.

A Holttenger körülbelül olyan nagy, mint a genfi tó, egyes pontokon 400 méteres mélységei vannak. A tenger vízének és a környék talajának sajátos ásványokkal való telítettsége arra enged következtetni, hogy a vidéken hatalmas vulkánikus kitörésektől kísért földrengések, talajszuszamlások voltak, amelyek teljesen megváltoztatták a vidék geodéziai képét.

Csak a 19-ik században kezdődtek meg tudományos kutatások a Holttenger kinevezésének kiaknázására. Ezeknek a kutatásoknak az eredménye nem vezetett többre, mint az aránylag jelentéktelen só termelés megindítására. Évtizedek multak el, lezajlott a világháború anélkül, hogy bárki is törődött volna a kietlen judeai és moabi hegyek közé ékelv viz-

tömege, amelynek már a neve is szálnalmat kelte az emberekben a beléje sodort halak iránt.

En gyermekkoromban úgy képzeltem el a Holttenger vizét, mint amilyennek most a Bukaresten keresztül folyó Damboviát látom, olajosnak, petróleumosnak forrónak a felszínén uszkáló aszfaltdarabokkal.

Gyermekkoromnak képzelete ott terült el előttem. Kifűnő strand, kristálytisztá viz, amely kéken tükrözi vissza a tiszta eget. A víz kellemesen bársonyos s nagyon valószínű, hogy a zsidók a világ egyik legkeresettebb gyógyfürdőjévé fogják varázsolni. Tény, hogy a víznek olyan nagy a só és egyéb vegyanyag tartalma, hogy a nemusztó is felszínen tartja, sőt ha az ember nem vigyáz a fejével belebukik a vízbe és a rettenetesen keserű és sósvíz alaposan megmarja a szemét.

A világháború után Novomeiszki zsidó mérnök, Chaim Weizmannak és még régi időkből való munkatársa kezdett kutatni a Holttenger kincsei után. Az ő munkája eredményeképpen az angol szakkörök fel is figyelnek és bizottság száll ki a helyszínére, amely azonban csak azt állapítja meg, hogy a víz valóban tartalmaz vegyi anyagokat, de a kiaknázása az majdnem lehetetlen. De Novomeiszki nem nyugodott. Szakadatlanul dolgozott, kutatott, statisztikát állított össze és fáradozását siker koronázta. Összehozott egy hatalmas tőke érdekltséget, amely megbizta a kiaknázás előkészítésével. A tőke érdekltséget, amelynek élén lord Melchett, lord Reading és a zsidóbarát Tuloc őrnagy állanak koncessziót kért és kapott a tenger kiaknázására. És a munka lázasan megkezdődött.

A Holttenger vize nyolc százalék konyhasót tartalmaz. A kristályosítás által 26 százalékos Calium-cloratot lehet összeállítani, míg a strassfurti telepeken ez csak 16 százalék erejéig érhető el. Az ebből kivonható 85-99 százalékot tisztán tartal-

Feloszlatták az osztrák nemzeti szocialistapártot

Egész Ausztria területére eltiltották a kampóskereszt viselését

Bécs, június 20. Az osztrák kormány tegnap rendkívüli minisztertanácsot tartott. A minisztertanács határozatot dr. Schuschnigg szövetségi igazságügyminiszter rádióbeszédében ismertette Ausztria népevel. Közölte, hogy a kormány elhatározásával feloszlatta a nemzeti szocialista párt törvényekivülinek deklarált roham osztagait és védőesapatait s a párt mindennemű szervezési tevékenységét felfüggeszti. Egész Ausztria területére eltiltották a kampóskereszt viselését is.

A miniszter az elhatározás indoklásául hangoztatta, hogy a rendőrségnek most már vannak bizonyítékaik abban az irányban, hogy a terrorselekményeket nemzeti szocialista párttagok követték el.

A kormány békességet és rendet akar teremteni. Elég hosszú ideig volt türelmes s adta ki figyelmzettő felhívásait, amelyeknek nem sok foganatjuk lett. Dinamit, kézigranátok, gázfiolák a kormány álláspontja szerint nem az az ut, amely Ausztria gyógyulása felé vezet.

Ennek az állandóan izgalomban forrongó atmoszférának véget kellett vetni.

A kormány nem akar terrorisztikusan élni hatalmával, kerülte az ostromállapot proklamálását és az akasztás útján történő kivégzés bevezetését, de a rendnek és a lakosság nyugalmanak tartozott a pártfeloszlató rendelkezés meghozatalával.

A nemzeti szocialisták a működést felfüggesztő rendelet érvénybenléte ideje alatt nem fogják gyakorolhatni a tartománygyűléseken és a községtanácsokban sem jogukat.

Gránátot dobtak a náciak a segédrendőrök közé

Bécs, június 20. Az alsóausztriai Krems felé menetelő 56 tagból álló segédrendőr-osztag, zárt oszlopban haladó emberei közé a város közelében két ismeretlen három kézigranátot dobott. Egyet az osztag egyik embere felkapta s messzire el-

dobta amezőre, de a másik kettő az uton explodált. Több mint harmincan sebesültek meg az explóziónál. Közülük tízennyet kellett kórházba szállítani. Három sebesült a halállal vívódik. Erélyes nyomozás indult meg a tettesek kézrekerítésére.

Egyidejű jelentés szerint Steidle tiroli Heimwehr-vezérnek még legalább két héttig kórházi ápolásra van szüksége s csak akkor fogja elhagyhatni a kórházat.

Anglia, Franciaország figyelik Ausztriai eseményeket

Párizs, június 20. Irányadó helyen hangoztatják, hogy nem nézhetik közömbösen a helyzet alakulását Ausztriában, mert ennek az államnak a fennmaradásán fordul meg Középeurópa jövője. A párizsi lapok egyidejű értesülései szerint Mussolini békítően közvetít Németország és Ausztria között. Más nagyhatalmak külügyminisztériumai is fáradoznak ebben az irányban.

Tegnap az angol alsóház ülésén interpellálták a kormányt az újabb ausztriai események ügyében. Eden külügyi államtitkár válaszában közölte, hogy a hivatalos Anglia sajnálattal látja a német-osztrák viszony kiéleződését, de ugyanakkor teljes szimpátiájáról biztosítja a pénzügyi téren talpra állani igyekvő Ausztriát és kormányának azon erőfeszítéseit amelyek az önállóság megőrzésére irányulnak.

Nincs kedve nevetni!

Majd lesz!

8 lej ezentul hetenként az

Ojság

és örül ennek a zsidóság és jószág. Előfizetni 1/4 évre 100 lejért lehet a Palasz lapterjesztőnél Cluj.

Nagy tétel olcsó és garantált minőségű gyapjú- és selyemáru kiárusítás. Vételkötettség nélkül tekintse meg üzletünket.

Szinkör Mozgó

Csütörtöktől 3, 5, 7 és 9-kor a második filmszenzáció!

A marathoni futó

Brigitte Helm, Ursula Grabley, Trude von Molo, Hans Brausewetter, Victor de Kowa és az Olimpiász bajnokaik. Rendezte: E. A. Dupont.

Olcsó bevásárlási alkalom!

„OCASIO“ áruház Mátyás-u. 2.

KÖZGAZDASÁG

A Tiszántuli tűzifa-rendeletek kijátszásának megszüntetését megígérte a román kormánynak a magyar kormány

Fával és nyersolajjal kompenzál Románia a magyar gyáriparnak

Cluj-Kolozsvár, június 20. (Az Uj Kelet tud.) A magyar-román kliring-tárgyalások azzal az eredménnyel végződtek, hogy a tárgyalófelek áttértek a magán kompenzációs rendszerre. A megállapodás értelmében a román Nemzeti Bank az importőröknek Magyarországra felül érkező árukra importengedélyt csak abban az esetben fog kiadni, ha az importőr igazolja, hogy az érkező áruk legalább 60 százalékban fával és 40 százalékban nyersolajjal kompenzálja. Miután a román fa és nyersolaj-keret, mint ismeretes, körülbelül 20 millió pengő, a magyar import körülbelül ezt az összeget fogja az év folyamán Romániába exportálni.

A tárgyalások folyamán a román kormány részéről panasza tárgyává tették azokat a korlátozó intézkedéseket, amelyeket a magyar kormány különösen a tűzifaexporttal szemben meghonosított.

Nevezetesen az április elsején kötött kereskedelmi megállapodás a román tűzifa részére a Tiszán túl olyképpen állapította meg a rajont, hogy itt minden tűzifabevásárlás kétharmad részben román tűzifával fedezendő. A magyar vasutak és hatóságok ezt csak bükk-, cser- és tölgyfára értelmezték, míg aportított tűzifát korlátlan mennyiségben szállították a tiszántuli rajonra. Szóvá tették azt is, hogy a kereskedők kijátszák a rendeletet olyan formában, hogy rajonnal határos vasútállomásokra szállítatják a fát és innen tengelyen viszik be a rajonba.

A román kormány képviselői megnyugtató felvilágosítást kaptak a magyar kormány részéről azokról az intézkedésekről, amelyeket a magyar kormány tett, hogy ezeket az anomáliákat megszüntesse.

Nagyszabású tervek az idel gabonatermés értékesítésére

A kormány 300 millió lejt investál a gabonarakarok kibővítésére és minimalizálja a gabonarákat

Cluj-Kolozsvár, június 20. (Az Uj Kelet tud.) A romániai gabonapiac feszült atmoszférában várja az új gabonatermés megérkezését, amely alaposan kitöltötte a kedvezőtlen időjárás miatt. Ez az oka annak, hogy a buzaárak annyira felmentek és miután a terméskilátások nagyon különböznek az ország részeiben, az idej termés értékesítésére fokozottabb figyelemmel szándékozik kitérni a kormány. Mint megtudtuk, a zöldhitelek kérdését a kormány igyekezett megoldani. A kérdés megoldása, miután a konverzió teljesen tönkretette a magánhitelt, rendkívül nehézségekre ütközik. A magánhitel részéről alig várható segítség a termés finanszírozására s így fennáll az a veszély, hogy a mostani magas gabonarák az új termés megérkezésekor katasztrofálisan fognak lezuhanni.

Romániának, az egyes helyekről érkező kedvezőtlen hírek ellenére is, közepes buzaárakra van kilátása. A gabona-kereskedők az ezévi terméskampányban a világarparitási szintnek megfelelő árszámításra számítanak és ilyen tendenciák mellett történnek kötések is az új termésre.

A világarparitási szint azonban nem kedvező s a kormánynak arra kell törekednie, hogy minimalisán 40 ezer lejes buzaárat tudjon biztosítani az új kampányban.

A gabonaértékesítés kérdése a londoni konferencia programján is szerepel. Miután a londoni konferencia előreláthatólag több hónapig eltar, s így a termésértékesítés kérdésében hozandó határozatait csak későbbi időpontban hozhatnak eredményt, a kormány a Banca Nationalával folytatott tárgyalások eredményeképpen 500 millió lejt hitelt bocsát a szövetkezetek rendelkezésére. A hitel azt a célt szolgálja, hogy a gazdák az aratást követő két-három hónapban, mikor a leg-

nagyobb a kínálat, ne legyenek kénytelenek termésküvet lenyomott áron értékesíteni. Az utóbbi tárgyalások azt az eredményt is hozták, hogy elhatározták, hogy a közintézmények és elsősorban a hadsereg közvetlenül az aratás után igyekeznek egy később meghatározandó minimalizált áron gabonaszükségletét beszerezni.

A gabonarakar leromlását azonban más uton is megakadályozza a kormány. Az exportkikötőkben és a nagyobb gabonatermő vidékek központjaiban a meglévő gabonaszárító raktárakat kibővítették és újabb gabonaszárító raktárakat építtek. A nagyarányú építkezésekhez 300 millió lejt szükséges, amely összeget a Creditul Agricol Ipotecartól veszik kölcsön. Egyidejűleg intézkedett a kormány, hogy a CFR raktárházait bővítsék ki. Ugy a gabonaszárító raktárakban, mint a CFR-állomások raktárházaiiban elhelyezett gabonára a termelői minimalis kamat mellett varáns-kölcsönöket kapnak, 6-9 hónapra a Banca Nationalától. Ezzel lehetővé válik a termés értékesítésének tavaszra való elhalasztása, amikor jobb gabonarák érhető el.

Az újabb gabonaszárító raktárak építése és a többi terv rövidesen megvalósul. Tizenhat gabonaszárító raktárt, egyenként 11 millió lejes költséggel építenek, a kikötőkben pedig 66 millió lejes költséggel készült három új gabonaszárító raktár. A berendezést nagyrészt beföldön állítják elő és csak speciális gépeket fognak külföldről rendelni.

Fenti intézkedések kiegészítő részét képezi az a terv, amely szerint ha így lehetővé lesz nagyobb mennyiségű gabona felvásárlása, akkor amerikai mintára minimalis árat állapít meg és nagyobb mennyiségű gabonát vásárol, amit akkor exportál, amikor a világarparitási ár a legjobban kedvez.

Ipar és Kereskedelmi Kamara Kolozsvár
Nr. 300-1933.

Felhívás

Mi, a kolozsvári Ipar és Kereskedelmi Kamara elnöke, a Monitorul Oficial 1929 április 26-i, 91. számában megjelent, az ipar és kereskedelmi kamarákra vonatkozó törvény végrehajtási utasításának 12. paragrafusának értelmében és az ipar és kereskedelemügyi miniszter 44.389 számú 1933 június 14-én kelt leirata alapján, a melyben és fenttartja a mandátumoknak kategóriák szerint való felosztását, ahogy

az 1671 számú 1929 május 30-án kelt királyi dekrétum, mely a Monitorul Oficial 1929 június 12-én jelent meg, előírja — 1933 július 30-ára vasárnapra összehívjuk a kereskedőket és iparosokat, az ipar és kereskedelmi kamara igazgatóságának négy évre történő megválasztása céljából.

A választás Kolozsváron történik négy választási kerületben és pedig:

Első választási kerület: a központi választási iroda. A kolozsvári ipar és kereskedelmi kamara helyiségében Marsal Foch uca 51. első emelet, kis ülésterem.

Kanaan Ügyviteli Vállalat Jeruzsálem

Ben-Jehuda-ut — Auster-ház

בנק אפטרופוסות
ירושלים

רחוב בן-יהודה — בית אוסטר

MA már nem cionista sötétlátás, MA már nem pánikhangulat, hanem a zsidó világhelyzet józan megítélésén, a zsidó jövőt illető kilátások józan mérlegelésén alapuló közvélemény, hogy a zsidó egyed szempontjából is a leglogikusabb s a következő generációk jól felfogott érdekében való, ha

tökénket Erec-Jiszráélben helyezzük el

MA már köztudomású, hogy nem hangzatos cionista propaganda, hanem a

való helyzetnek megfelelő tény, hogy

EREC JISZRAÉLBN a gazdasági helyzet jó.

EREC JISZRAÉLBN tökebefektetések jól kamatoznak.

EREC JISZRAÉLBN kitűnő földrajzi fekvése egy szárazföldi, mint vízi és légi közlekedés szempontjából a KELET és NYUGAT kulcsponyjává predestinálta.

EREC JISZRAÉLBN gazdasági jövője ennél fogva egy ipari, mint kereskedelmi szempontból elsőrangúnak ígérkezik.

EREC JISZRAÉLBN az egyetlen ország a világon, hol nyugodt, antiszemitizmusmentes atmoszférában dolgozhatnak magunkért, családunkért, gyermekeinkért.

HA TEHÁT minden tekintetben megbízható információkat akar szerezni az ottani gazdasági helyzet bármely ágából.

HA TEHÁT bármilyen ipari, vagy kereskedelmi vállalatot akar létesíteni, közép-, vagy nagytkével és meg akarja tudni, hogy helye van-e az országban a vállalatnak; hogy milyen mérvű konkurrenciára kell számítani; hogy milyen mennyiségben, honnan és milyen árban hozák be azt az árut, melyet gyártani akar; hogy számíthat-e védővámokra, stb., stb.

HA TEHÁT pontos kalkulációt akar szerezni a létesítendő vállalatról.

HA TEHÁT telket akar venni az épülő ország bármely városában s azon házat akar építeni.

HA TEHÁT földet akar venni a narancs-zónában s azon ültetvényt akar be rendezni.

HA TEHÁT bármily elképzelhető módon akarja tökéjét Erec Jiszráélben gyümölcsözőleg elhelyezni s nem akar lelkismeretlen ügynökök kezébe kerülni

a KANAAN ÜGYVITELI VÁLLALAT teljes felelősséggel, mérsékelt díjazásért áll rendelkezésére

a KANAAN ÜGYVITELI VÁLLALAT információkkal szolgál, javajutatokkal jön, ideákat vet fel, programot készít el, költségvetéseket dolgoz ki

a KANAAN ÜGYVITELI VÁLLALAT vállalja megbízásból bármely ügyletnek a beindítását, keresztülvitelét, lebonyolítását, bármely — akár ipari, kereskedelmi, akár mezőgazdasági — vállalatnak a vezetését.

a KANAAN ÜGYVITELI VÁLLALATNAK az egész világra kiterjedő szervezete van s ennél fogva vállalhatja érdekesportok összehozását, esetleg különböző országokból is.

a KANAAN ÜGYVITELI VÁLLALATNAK Erec Jiszráél legkiválóbb szakemberei állnak rendelkezésére, kiknek hosszu és közismert palesztinai praktikus munkája a legbiztosabb garancia arra nézve, hogy a Kanaan megbízói tandíjak fizetésétől meg lesznek kímélve.

Levélcim: Canaan Trusteeship,
Jerusalem, P. O. B. 844.

Ennél a körzetnél szavaznak a kereskedelmi tagozat tagjai:

Első kategória: nagykereskedők, képviselők, bankok, hitelintézetek, szállító vállalatok, biztosító intézetek, amelyek tizennégy rendes és tizennégy póttagot választanak.

Második választó kerület: az ipar és kereskedelmi kamara helyiségében, Marsal Foch uca 51 szám alatt, II. emelet, nagy ülésterem.

Ennél a szavazókerületnél szavaznak a kereskedelmi tagozat tagjai:

Második kategória: kiskereskedők, akik tiz rendes és tiz póttagot választanak.

Harmadik választási kerület: az ipar és kereskedelmi kamara helyiségében, Marsal Foch uca 51, első emelet, ötös számú szoba.

Ennél a kerületnél szavaznak az ipari tagozat tagjai.

Első kategória: gyárak, telepek, nagyüzemek, bányaművek, stb. és választanak tizennégy rendes tagot, valamint tizennégy póttagot.

Negyedik választókerület: az ipar és kereskedelmi kamara épületében, Marsal Foch uca 51, első emelet 9. számú szoba.

Ennél a szavazókerületnél szavaznak az ipari tagozat tagjai.

Második kategória: kisiparosok, akik 10 rendes és tiz póttagot választanak.

Az egyes kategóriák mandátumainak megválasztása kizárólag kereskedő és iparos választók útján lehetséges, kik ugyan abba a kategóriába tartóznak. Senki sem választható, csak abban a kereskedelmi és ipari kategóriában, amelyhez tartozik.

A választás este 18 óráig tart, 12 és 14 óra között megszakítással. Ha 18 órákor még nem szavazott le mindenki, a szavazás 20 óráig folytatódik, amikor feltétlenül lezárják.

Minden választó köteles bemutatni a választási körzet elnökének a választás alkalmával a szavazásra feljogosító könyveskéjét.

Cluj, 1933 június 14.

A kolozsvári Ipar és Kereskedelmi Kamara elnöke:

I. F. Negrutiu mérnök s. k.

Arlos
hog

Arlos

TEL-A
losoroff el
pont volt
a strandon
semmit se
nem igen
A ren
zolt. A m
tartóztat
csatották
Az els
pillanatra
szerencsétl
tette, hog
A hal
el a rend
roff még
amelyről
rekerülhet

A
Bécs, jun
számában
kőn érkez
utjáról. E
keresztül
novicban
Bécsben
tinából, h
szágra. Igy
Trieszten
tinába. Bé
nagyszabá
kolonizáci
lános helye
Az előad
termében
százi utjár
tok alapján
politikai
cikkekben
Kelet. A t
zött zsidó
lákba való
lehetőség
ezzer dun
letelepités
dált zsidó
mentésének

Arlosoroff
zött a követ
— Hogy f
oldását j
mondhatom,
dasági vagy
radék nélkü
volna azt h
dóság levon
tasztrófa ig
szemben és
az asszimil
vehetünk tr
geket és kir
tében. A ch
indítványt
titására" v
zárják ki a
gondolkodá
doxokat, a
kat, egyszó
gedelmeked
Ez a külön
chemnitzi z
ciálista egy
a különböző
fogják tenn
szövetségén
— Mégis
dig hallani
nek Paleszt
tiv megold
ez a kicsi
mozgalom
három hón
zsidó fordul
talokhoz Pa
ügyében. E
zsidók társ
nagy átalak
többi bevár
ben, nem é
neti megold
Palesztináb
bad munka
hol az orsz

Arlosoroff halálos ágyán kijelentette, hogy a merénylők nem voltak zsidók

A rendőrség számos arabot és zsidót tartóztatott le, de minthogy alibit igazoltak, szabadon bocsátották őket

Arlosoroff utolsó beszéde nagy terveiről a bécsi zsidóság előtt

— Az Uj Kelet távirati jelentése —

TEL-AVIV, június 20. Egész Palesztina közvéleménye még mindig az Arlosoroff elleni merénylet hatása alatt áll. A tegnapi napig egyetlenegy támpont volt a merénylők kiletét illetően, hogy a két rejtélyes fiatalember, akik a strandon lelőtték Arlosoroffot, héberül beszéltek. Ez azonban egymagában semmit sem jelent, mert Palesztinában nemcsak zsidók beszélnek héberül, hanem igen sok arab is.

A rendőrség a merényletet követő órákban igen sok letartóztatást eszközölt. A merénylet közelében talált minden gyanúsítható zsidót és arabot letartóztattak, azonban később, minthogy megfelelő alibit igazoltak, szabadon bocsátották őket.

Az első jelentések szerint Arlosoroff a műtőasztalon anélkül, hogy egy pillanatra is magához tért volna, szenvedett le. Ma azután kiderült, hogy a szerencsétlen véget ért munkásszerező a műtőasztalon magához tért és kijelentette, hogy a merénylők nem zsidók voltak.

A haldokló Arlosoroffnak ezt a kijelentését eddig szándékosan hallgatták el a rendőrség a nyomozás érdekében. Nem tartják kizártnak, hogy Arlosoroff még más nyommal is szolgált a rendőrségnek élete utolsó perceiben, amelyről a hatóságok egyelőre hallgatnak, de amelyek alapján rövidesen kideríthetnek a tettesek.

Arlosoroff utolsó beszéde

Bécs, június 20. Mint lapunk tegnapi számában megírtuk, Arlosoroff esütőrtökön érkezett vissza Palesztinába európai utjáról. Eredeti terv szerint Románián keresztül utazott volna haza, 18-án Csernovicban kellett volna előadást tartania. Bécsben azonban táviratot kapott Palesztinából, hogy azonnal térjen vissza az országba. Így nem Konstancán, hanem Triestben keresztül utazott vissza Palesztinába. Bécsben hatalmas közönség előtt nagyszabású előadást tartott legújabb kolonizációs tervéről és a zsidóság általános helyzetéről.

Az előadás Bécs legnagyobb koncerttermében zajlott le. Beszámolt németországi utjáról és azt ott nyert tapasztalatok alapján vázolta kolonizációs tervének politikai előfeltételeit. A tervről részletes cikkben számolt be annak idején az Uj Kelet. A terv a német iskolákból kiülő zsidó tanulóifjúság palesztinai iskolákba való átnevelését és a németországi zsidó gazdasági helyzetét, négyezer zsidó családnak 90 ezer dunam földterületen való azonnali letelepítését és a Németországban likvidált zsidó vagyonok Palesztinába való átmentésének útját jelöli meg.

Arlosoroff a német zsidókról Arlosoroff bécsi beszédeben többek között a következőket mondotta:

— Hogy Palesztina a zsidókérdés megoldását jelenti-e, erre a kérdésre csak azt mondhatom, hogy nincs ma olyan gazdasági vagy szociális kérdés, melyet maradék nélkül meg lehetne oldani. Tulzást volna azt hinni, hogy a németországi zsidóság levonta a most reája szakadt katasztrófa igazi tanulságait. Sokkal erősebben és mélyebben él még vérükben az asszimiláció mérge. Még ma is észrevehetünk tragikomikusnak tűnő jelenségeket és kinövéseket a német zsidók életében. A chemnitz-i hitközségben például indítványt tettek a hitközség „megtisztítására” vonatkozólag, nevezetesen, hogy zárják ki a hitközség soráiból a marxista gondolkodású tagokat, továbbá az ortodoxokat, a keleti zsidókat és a cionistákat, egyezszoval mindazokat, akik nem engedelmességek a Hitler kormányának. Ez a különös javaslat, mely nyilván a chemnitz-i zsidó hitközség nemzetközi szociálista egyenjogúsítását célozza, átment a különböző fórumokon és állítólag szóvá fogják tenni a saársországi hitközségek szövetségének gyűlésén is.

— Mégis ma azok a körök is, akik eddig hallani sem akartak a zsidókérdésnek Palesztinán keresztül való konstruktív megoldásáról, el kell ismerjék, hogy ez a kiesi ország ma a zsidó vándorlási mozgalom központjában áll. A legutóbbi három hónapban mintegy 40 ezer német zsidó fordult az illetékes Palesztina-hivatalokhoz Palesztinába való áttelepülésük ügyében. Ez eléggé bizonyítja, a német zsidók társadalmi tudatában végbement nagy átalakulások. Mert Palesztina, a többi bevándorlási országokkal ellentétben, nem éjjeli menedéket és nem átmeneti megoldást jelent. A zsidó társadalom Palesztinában az örendelkezés és a szabad munka atmoszférájában fejlődik, a hol az ország teljesítőképességének hatá-

rai egyedül a zsidóktól függenek. Az utolsó 13 esztendő folyamán 140 ezer zsidót vittünk ki Palesztinába. Ezek a zsidók átforgatták az ország gazdasági fizionómiáját. Az angol politika bevándorlási korlátozásai és az arab antagonizmus ellenére ugyanezen idő alatt 250—300 ezret is kitelepeztünk volna. A jövőre nézve ez nem jelent egyebet, mint azt, hogy Palesztina további fejlődése egyedül és kizárólag a világ zsidóinak teljesítményeitől függ.

A politikai helyzetet illetően Arlosoroff rámutatott arra, hogy a zsidóság és az angol közigazgatás közötti viszony ma sokkal kedvezőbb, mint ezelőtt és a

Passfield féle kolonizációs rezsim teljes likvidálása a kölcsönös bizalom atmoszféráját teremtette meg.

Az 1929 évi zavargások után — Hogyan nézne ki ma a zsidó országépítés műve, az 1929 évi sulyos napokban hallgattunk volna azoknak a fantasztáknak a tanácsaira és gyávaságára, kik nem akartak egyebet, mint azt, hogy hagyjuk abba az építő munkát. Mi nem ezt tettük és az eredmények bennünket igazolnak. Az 1929 augusztusi zavargások óta 45 ezer ember jött az országba, ezek közül 20—35 ezer fiatalember, kik nagyszerű gazdasági pozíciókra tettek szert az országban.

Anglia és a zsidóság

A legutóbbi németországi események újra fordulópontot jelentenek. Világosan mutatják, hogy a zsidónyomor a világpolitika aktuális tényezője lett. Az erkölcsi világ ma sokkal erősebben reagál a zsidóság katasztrófájára, mint ahogyan a keleti zsidóság állandó nyomorára reagált. Különösen áll ez Angliára. Anglia magatartása a németországi zsidóüldözésekkel szemben, szimptomatikusan jelentőséggel kell, hogy bírjon a cionistákra. Anglia feladata a Balfour deklaráció óta az általános zsidó kérdésekkel szemben tanúsított rezerváltságot és ma régi tradícióhoz híven a zsidók védelmére kell. Ezt a helyzetet ki kell használnia a világ zsidóságának a német zsidók kérdésének megoldására.

A hallgatóság meleg ünneplésben részesítette Arlosoroffot. Senki sem sejtette, hogy utolsó beszédét hallgatják a fiatal cionista vezérnek.

Semmi eredményük nincs a Mattern eltűnt amerikai óceánrepülő után kutató orosz rádiógrammoknak

PÁRIZS, június 20. Moszkvai jelentés szerint a távolkeleti összes orosz rádióviró államok kutató rádiógramokat adtak ki Mattern amerikai pilóta után s felhívták a rádióval rendelkező hajókat is, közöljék, ha a magas északon eltűnt pilóta sorsáról valamit tudnának. A tudakozódásoknak semmi eredményük. A Behring-tengeren tartózkodó hajók személyzete sem tud semmit a világtörvénylegi uton volt repülőről.

Julius 29-én kedvezményes kirándulást rendez az Uj Kelet Palesztinába

Arra a nagy érdeklődésre való tekintettel, amely az ország egész zsidósága körében Palesztina és a palesztinai turizmus iránt megnyilvánul, az Uj Kelet szerkesztősége elhatározta, hogy az országos Palesztina Hivattalal karöltve még a nyár folyamán nagyszabású kirándulást rendez az épülő Erec Jisráélbe. A kirándulók a július 29-én induló Dacia hajóval utaznak Konstancától Haifába és tízennégy napot töltenek Palesztinában, majd ugyancsak a Dacia hajóval térnek vissza Konstancába. A Dacia a román tengerhajózási társaság legszebb és legkényelmesebb hajója, amely a legkellemebb tengeri utazást biztosítja.

Az Uj Kelet szerkesztőségének sikerült kieszközölni a Serviciul Maritim Román igazgatóságánál, hogy a kirándulás résztvevői közel ötven százalékos jegykedvezményben fognak részesülni a hajón.

A kiránduláson résztvevőket két kategóriába osztjuk, aszerint, hogy csak a hajóutazást akarják igénybe venni és Palesztina megtekintését egyénileg akarják intézni, vagy pedig részt akarnak venni abban a páratlanul gazdag és tanulságos programban is, amelyet az Uj Kelet szerkesztősége nyújt kirándulóinak Palesztinában. A kirándulás való rész-

vétel díja is kétféle tehát.

A hajójegy ára Konstancától Haifáig és vissza utlevél és vízum nélkül:

Elsőosztályon	12.500 lej
Másodosztályon	9000 lej
Harmadosztályon	4400 lej

Az első- és másodosztály áraiban benne foglalnak a hajón való teljes ellátás, a harmadosztályú árak ellátás nélkül értendők. A harmadosztályú utasok 1500 lej ráfizetéssel részesülhetnek teljes ellátásban a hajón.

A fenti árakon kívül a kirándulás minden résztvevőjének egy minimális hozzájárulást kell lefizetnie az országos Palesztina Hivattal Keren Allijah alapjára, amely alap a chaluq-kivándorlás előmozdítását szolgálja. Ezek a hozzájárulások a következők: I. osztály 500 lej, II. osztály 400 lej, III. osztály 200 lej.

A kirándulás teljes díja, beleértve a hajóutazást ellátással Konstancától Konstancáig, teljes ellátással Palesztinában, szálloda, napi háromszori étkezés, autókirándulások az egész országba, az összes látványosságok megtekintése, stb.

I. osztály	25.000 lej
II. osztály	18.000 lej
III. osztály	13.000 lej

Esernyő
a legolcsóbb áron
és a legnagyobb
választékban kapható a
Transilvania
ernyőáruházban Cluj,
Calea Regele
Ferd. 17.

A Dacia hajó menetiránya lehetővé teszi, hogy a kiránduláson résztvevők megtekintsék Konstantinápolyt, Athént, Bayruhot és Alexandriát is.

Az Uj Kelet szerkesztősége megállapodott a román hajózási társasággal abban, hogy a kirándulás résztvevői a Dacia hajón ortodox kóser ellátásban részesüljenek.

A kirándulás részletes programját következő számunkban fogjuk közölni.

A kirándulásra való jelentkezés határideje július 10, amely ideig a teljes részvételi díj is lefizetendő a kolozsvári Kis-hitelbanknál (Banca de Credit Marunt, Cluj, Str. Regina Maria 11.) vezetett kirándulási folyószámlánkra.

Londonba érkezett Feysal, Irak királya

London, június 20. Feysal, Irak királya ma Angliába érkezett. Ostendétől hajóját négy angol torpedóromboló és kilenc hidroplán kísérte. Dower kikötőjében az uralkodót a yorki érsek fogadta, majd külön vonatra szálltak, amely a délután folyamán befutott a Viktoria pályaudvarra. A pályaudvaron György király személyesen üdvözölte az iraki uralkodót. Ott voltak a fogadtatásnál a welsi herceg, továbbá a kormány tagjai s politikai és katonai előkelőségek. György király és Feysal diszmenetben a gárdalovasság két századától kísérvonultak be a Buckingham-palotába. Feysal király tiszteletére ünnepeket rendeznek az angol fővárosban.

Külföldön értékesíteti a szovjet a templomi műkincseket

Párizs, június 20. A Paris Midi távirata szerint visszatért Moszkvába az a bizottság, amely az egész szovjetterületen összeírta a templomi műkincseket, ötvösművészeti remekeket, festményeket stb. Valószínűnek tartják, hogy a szovjet kormány a műkincsek nagyrészt külföldön értékesítetni kívánja.

MUSSOLINI VALLOMASAI. Emil Ludwig, a világhírű író, a nagy emberek életének és belső világának éles szemű kutatója világhírű műkincseket, mai Európa kétségtelenül legizgatóbb, legszínesebb politikai egyéniségéről — Mussoliniról írta. A könyv kapható az Uj Kelet könyvosztályában. Ára csak 57 lej.

Püspök Fürdő
Rádiumos Iszap
és Moór fürdő

Reumáját, ischiasát, izületi és idegyulladást, kőszvényét, trombozist meggyógyítja. Szakorvos vezetés alatt Moór-iszap fürdő és pakolás.

Hullámfürdő, Napipenzló 120' — Lektől,

elsősorú zene, minden este tánc. Kóser étterem is. Kérjen prospektust: Püspökfürdő igazgatósága, Oradea mellett

Lehetőségek és utópiák a technika világában

Ha a szén atomját sikerülne szétrepeszteni, kétszáz kilogramm szén fedezné Románia egész évi energiaszükségletét

Cluj-Kolozsvár, június 20. A tudományos technika végeredményben megvalósította mindazokat a gondolatokat melyek az előző századok utópista regényíróinak fantáziáját foglalkoztatták. A mai felnőtt nemzedék is élénken emlékezik még Verne Gyula regényes elképzelésére, melyben megjósolja, hogy idővel lehetővé válik majd az operaelőadások és hangversenyek muzsikáját a hálózobánkból hallgatni s talán sikerül a légi közlekedés is.

Az utópista regényírók fantáziáját a technikusok csakhamar valóra váltották, a repülőtechnika fejlődése és a rádióhullámok közelebb hozták az emberiséget egymáshoz, de a népek szíven-megértésben sohasem voltak olyan távol egymástól, mint éppen a technika századában.

Kétségtelen, hogy még ma is vannak utópiák, melyek megvalósíthatatlannak látszanak, azonban annak ellenére hogy a múltban döntő sikereket ért el a modern technika, csak óvatosan érte kezethetünk a kérdéssel, mert minden újítást csak a fejlődés törvényszerűsége hozhat létre.

A perpetuum mobile

Ki ne ismerné a legrégebb, de örök-ké aktuális utópiát az örökmozgó-gépet ami népszerű elgondolásban annyit jelent, hogy egy olyan gépet kell szerkeszteni, mely örökké jár. A fizika egyszerű, de örökértékű törvényei azt bizonyítják, hogy az örökmozgás lehetetlen, mivel minden mozgás jelentős súrlódással jár, így egy bizonyos idő eltelté után a működés megszűnik. Viszont korszerű fogalmazásban a perpetuum mobile problémája úgy hangzik, hogy egy olyan gépet kell szerkeszteni, amely minden veszteség nélkül használja az energiát.

Az örökmozgó-gép évszázadok óta foglalkoztatta a technikusokat és a tudósokat, azonban az idevonatkozó találmányok csak egymásnak rosszul sikerült változatai, melyek működésénél a surlódást nem tudták kiküszöbölni. Annak ellenére, hogy a modern gépipar a legkiválóbb hatásokkal működő erőgépeket állítja elő, — a 100 százalékos hatásfok utópia marad, mert a surlódást végérvényesen legyőzni nem lehet. Tagadhatatlan azonban, hogy az örökmozgás mégis létezik. Az örökmozgás az égitestek mozgásában éppen úgy jelen van, mint a parányi atomok bonyolult világában. A bolygók és a naprendszer folytonos körmozgása a legfőbb kétebb örökmozgó jelenség s az atomban lekötött erő olyan nagymennyiségű energiát képvisel, melyet ha felszabadíthatnánk hatása összehasonlíthatatlanul nagyobb lenne, mint a legelőkeltebb perpetuum mobile. Az atomban lekötött energia jellemzésére elegendő talán annyit megemlítenünk, hogy amennyiben sikerülne a szén atomját szétrepeszteni, ez esetben 200 kilogramm szén bőven fedezné Románia egész évi energiaszükségletét.

A bőlesek köve

A bőlesek kövének kutatása ugyan olyan ósrégi utópia, mint maga az emberiség. A történelem előtti idők homályába elvesző események mellett már megemlítik a bőlesek követ, mely nemcsak a fémeket változtatná arannyá, de életelixirnek képelték, mely örök életet biztosít. Ugyanis a régi alchimisták hite az volt, hogy a mindent betöltő ősananyag különleges összetételéből áll az arany, amelynek felismerése nehéz, de mégsem lehetetlen feladat. S csak akkor látták be tévedésük helytelenségét, ami kor már a tudományos kémia kimutatta, hogy az arany önálló elem, melynek mesterséges előállítása lehetetlen. Tehát bebizonyosodott, hogy az arany előállítása a legnagyobb utópia egyiké.

A technikai fejlődés azonban létrehozta, hogy a fémek átalakíthatatlanságába vetett hit megváltozzék. Ugyanis, amikor néhány évvel ezelőtt a rádium atomjait sikerült mesterséges beavatkozással úgy bontani, hogy az ólom má vált, e jelenség nagy prespektivákat nyitott meg az atomrombolóknak. — Annakidején közölték hogy A. Miethe-nek, a chariottenburgi műegyetem tanárának sikerült a higany

atomjait nagyfeszültségű elektromos áram segítségével úgy bontani, hogy az arannyá vált. Azonban a keletkezett kismennyiségű szinarany nem állt arányban a felhasznált energia értékével, ellenben igazolva lett a mesterséges arany előállításának lehetősége. Így ha gyakorlati értéke e pillanatban nincs is a mesterséges arannak, tudományos szempontból a felfedezés nagyjelentőségű, mivel ez az utópia megszünt utópia lenni.

A rakéta

Idegen égitestekre eljutni és a tudás fegyverével a földöntúli megostromolni, — ezt az utópiát modern értelemben legelőször Verne Gyula „Utazás a holdba” című regényében írta meg s ha értékes eredményekről még egyelőre nem is számolhatunk be, valószínű, hogy ez irányban a jövőben döntő sikereket várhatunk. Ugyanis a közelmúlt napokban ismételtelen meginduló kísérletek arra engednek következtetni, hogy valóra válhat Valier, Sanders és Opperl mérnökök terve, a rakétarepülőgép, melyet rendkívül nagyhatású robbanóanyag emelne a nehézségi erő legyőző úrbe s itt a gép üzembiztosan, minden légköri hatástól mentesítve bonyolítaná le a tengerentúli repülőforgalmat. Viszont az a törekvés, hogy a rakétarepülőgép idegen égitestek, illetve a hold vonzásai körébe jusson, ha ez irányban kísérletek is folynak s elmé.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Szerdán utóljára: Magyar rapszódia. Csütörtöktől: Marathoni futó a Szinkör Mozgóban. Szerdán 3, 5, 7 és 9-kor fut utóljára a Szinkör Mozgóban a Magyar rapszódia, amely olyan osztatlan, lelkes, nem szűnő sikert aratott minden előadásán amelyre nem volt példa és örökké emlékezetes lesz. A Szinkör Mozgó statisztikája szerint kedd estig 23.000 ember nézte meg a Magyar rapszódia. Szajnos, szerdán túl a filmet nem lehet műsoron tartani, mert már más városban lesz csütörtökön a premierje. Csütörtökön indul a Szinkör Mozgóban a Marathoni futó. Főszereplői: Brigitte Helm, Trude von Molo, Ursula Grabley, Hans Brausewetter, Victor de Kowa, rendezte: E. A. Dupont. Megannyi nagy név. A mesét Thea von Harbou írta, a Hold asszonya szerzője. Csupa káprázatos, feszült izgalom ez a film és a felvételek egyszerű technikája, az olimpiai játékok legérdekesebb számainak páratlan érdekességű képei olyan vonzóerőt biztosítanak a filmnek, mint egyetlen más filmnek se.

SZINKÖR-MOZGÓ MŰSORA

Szerdán 3, 5, 7 és 9-kor utóljára: A magyar rapszódia. A szezon legemlékezetesebb sikere. Cigányzenekísérettel, Willy Fritsch, Dita Parlo, Lil Dagover, Helta Andor.

Csütörtöktől 3, 5, 7 és 9-kor: A marathoni futó. A sport, szerelem, napfény, küzdelem és diadal filmje. A főszerepekben: Brigitte Helm, Trude von Molo, Ursula Grabley, Hans Brausewetter, Victor de Kowa. Rendezte: E. A. Dupont.

OPERA MOZGÓ:

Hétfő, kedd és szerda, június 19, 20 és 21-én 3, 5, 7 és 9 órakor:

Sasfők. A köismert nagyszerű színárab filmen. A főszerepekben: Walter Edhofer, Lien Deyers, Eugen Klopfer, Grete Natzler. Helyárak 10 és 20 lej.

Csütörtök, péntek szombat és vasárnap, június 22, 23, 24 és 25-én 3, 5, 7 és 9-kor: Minden idők legmegrázóbb, legmonumentálisabb filmdrámája: Édesanyám. (A fájdalom háza). A század leghatalmasabb és mégis legegyszerűbb, legigazibb, legmeghatóbb filmje. Főszerepekben: Mac Marsch, Sally Eilers, James Dunn, Helyárak 10 és 20 lej.

קנו תוצרת יהודי

Felhívjuk a t. kereskedők és vásárló közönség figyelmét az „Olivum” ételolajra, mely az eddigi hasonló gyártmányokat felülmúlja.

Gyártja: „Olivum” olajművek SATU-MARE. Telefon 196.

קנה מיד אמתך כתר

letileg a megvalósulás lehetősége tisztázva is van, a legnagyobb utópiák egyike. Azonban az utóbbi évtizedek technikai sikerei nyomán már nem egy hihetetlennek látszó törekvés valósult meg.

Az időgép

Az időgép H. G. Wells, a világhírű író fantáziájában született meg s csak azok tudják őt megérteni, akik a relatívitás hívei. Elgondolásának lényege az, hogy a halandó ember megláthatja, hogy kétszáz év múlva milyen élet lesz a földön. Ennek megvalósítása érdekében azonban egy olyan lövedékbe kell ülnie, mely a fény sebességével azonos gyorsasággal (másodpercenként 299,580 km.) indul el a földről s a tér és az idő különleges dimenzióit, illetve összefüggését kell feltételezni.

Azonban úgy Wells elgondolása, mint Einstein munkatársának Paul Langevinnek hasonló elmélete oly fantasztikus, hogy ennek megvalósulása alig következhet be s az idevonatkozó tudományos elgondolásokat a legnagyobb fenntartással kell fogadnunk.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Szerda 5, 7 és 9 órakor:

Csütörtök 5, 7 és 9 órakor:

Razzia Párizsban. Erdekfeszítő film a hatalmas főváros mozgalmas életéből. Főszerepekben: Anna Bella és Albert Préjean.

Jön: Az élet katonái. Hatalmas repülőfilm.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Szerda 5, 7 és 9 órakor:

Csütörtök 5, 7 és 9 órakor:

Mexikó virága. Dolores del Rio közvele művésznő legújabb nagyszerű filmje, mely Mexikó legszebb részein játszódik le.

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, június 21.

Bukarest. 18.15: Rádiózenekar. 20: Zongorahang. 20.30: Tiron Szilva énekel. Puccini, Wagner, Verdi műveiből. 20.50: Előadás. 21.05: Hegedűhang. 21.45: Zenekari hang.

Budapest. 6.45: Torna. Utána grammofon. 9.45: Hírek. 10: Felolvasások. Közben grammofon. 12.05: Énekhang. 12.30: Hírek. 1.15: Pontos időjelzés, időjárás. 1.30: Katonazene. 2.45: Hírek. 3.30: Diákféltő. 4: Divatsevegés. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: Grammfon. 6: Felolvasás. 6.30: Cigányzene. — 7.50: Énekhang. 8.25: A Royal Orfeum előadása. Operettrevü. 10.15: Pontos időjelzés, időjárás. 11.40: Cigányzene. — Bécs. 15.55: Filmlemezek. 22.35: Zenekari hang.

Berlin. 22: Táncczene és táncdalok. Hamburg. 22: Tengerről szóló zeneművek.

Varsó. 18.35: Énekhang. 22.15: Grammfon.

Milánó. 19.40: Grammfon. Róma. 20: Grammfon. 20.45: Opera.

Prága. 19.10: Dvorak: Vonósnyégys.

Pozsony. 17.50: Grammfon.

Brünn. 18.10: Hang.

Belgrád. 20.30: Rimszkij-Korszakov hang. 21: Operaáriák.

Svájci Aleman Adó. 19.10: Zenekari hang. 20: Zongorahang.

Stockholm. 17.45: Grammfon. 20.45: Karének.

Oslo. 22.45: Táncczene.

Csütörtök, június 22.

Bukarest. 19.20: Grammfon. 19.40: Előadás. 20: Énekhang. 20.20: Szimf. hang. 21: Előadás. 21.15: Beethoven: IV. Szimfónia. 21.45: Hírek. 22: Előadás. Budapest. 6.45: Torna. Utána grammo

fón. 9.45: Hírek. 10: Felolvasás. Közben grammofon. 12.05: Zenekari hang. — 12.30: Hírek. 1.15: Pontos időjelzés, időjárás. 1.30: Cigányzene. 2.45: Hírek. — 4: Előadás. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: Szalózenekari hang. — 5.45: Elbeszélés. 6: Énekhang. 6.30: Előadás. 7: Grammfon. 8: Bibó Lajos ebeszélése. 10: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 11.15: Zongora és gordonkhang. majd cigányzene.

Bécs. 17.25: Énekhang. 20: Opera. — 22.50: Grammfon.

Berlin. 20.15: Népdalok. 20.40: Saxofon és zenekari hang.

Breslau. 20: Puccini: Tosca c. operája

Heilsberg. 20.40: Tarka est.

Lipsee. 21.55: Puccini-lemezek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelítség levétel csak egy törlőbitünk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Parketta minden méretben, garantált száraz mélyen leszállított árban kapható str. Saguna (Bartha Miklós u.) 15. Telefon 10-50.

Intelligentes Mädchen aus besserem Hause sucht Posten als deutsche Erziehlerin im vornehmer israeliten Familie. Erika Körner Bucuresti, Str. Principale Unite 19.

Hivatalnoknő uricsaládnál teljes ellátás keres. Ajánlatokat a kiadóba kérek. Eladó jól bevezetett harisnyagyár modern villany Record és kézi gépekkel, str. Tunarilor (Zapolya u.) 6.

Művészies paróka készitést, alakitást és fésülést jutányosan vállalok. G Lotti Calea Reg. Ferdinand 3. az udvarban.

Megnyitá a „Familia” kóser vegetárius étterem. Unió ueca 10. hátul az udvarban Kitzinó, változatos konyha, izletes ételek. Vezető: Schwartz Ignác.

Keresünk július 1-re központi fekvésű két szobát irodahelyiségnek. Zsidó Nemzeti Szövetség, telefon 4-36.

Kertes házban egy szoba konyha kiadó. Király ueca 45.

Egy sarokküzlet berendezéssel engedélyekkel — valamint egy és kétszobás lakások mellékhelyiségekkel kiadó. Árpád ueca 55. Megtekinthető 4-6-ig.

Veszek használt építési emelőket és drótkötelet hozzá. Cim a kiadóban.

Okleveles francia, német tanárnő, a szünidőben csoport oktatást rendez kezdők és haladóknak. Hetenként kétszer 60 lej személyenként. Új módszer, biztos siker. Friedmanné, Kómálajla 11. str. Maloasa.

Gyógyszertármérleg nagyon jókarban levő, sárgarézből, súlyokkal együtt olcsón eladó. Cim a kiadóban.

Gyorsírást jutányos áron tanítok. Cim a kiadóban.

Zsidó családhoz elmennék mindenesnek esetleg bejárónőnek. Vidékre is elmegyek. Cimeket kérem a kiadóba leadni.

Kelengyék készitése, függöny és ágyterítő összeállítás, csipkebevarrás, párna montírozás, előrajzolás a legújabb technikák szerint legszebben és legolcsóbban. Fisch Böske kézimunkaszalonjában Str. Baritü 16.

— A orosz kat okozott a Párizsból jelenése már eddig zott a francia lős és szállodanek.

— A spány megkezdte Sarbünperének tártik: az államve Sanjurio tártizediki felkelétfegyalását. Ötöltött. Többszáz

— A német hagyták a nemrenciát. Genfbkaskiküldöttekzetközi munkáhez, melyben cian való továbbolytatott bojkottellenné vált.

— Véget értencia. Luzern rádiókonferenciaközö egyezmény fog új hullámeg életbe lépni.

— A Paul Egyesület f. h. pontosan fél 9 szakülését, melyetkező: Betegálmre: Szivkoszsetei. 2. Dr. Kmirigy hyperpladás: Dr. Weissegügye és egVeitett képek

— Az öntudatos — Mit tettem palesztinai terrámagottam a terdezi, feltételezista olajbogyómen ételolaj és men szappan.

— Halálozás. zászvárosi Wizegy heti szvenyihunyt. Haláltérjedt rokonságáros zsidóságihunyt lelkeségyne és a zászvárosi Wizeldozott emlékmékek megállásához mélet az Erecbe.

— Felmentett adolt őrmesterág ma itélkezettgyörgy tordai öröség vádtanágy 1930-ban atonai igazolvárpad kolozsváránkettára ráh es nevé s ezérpádtól, aki az hagyta az orsmai tárgyalás, mintha őkmai iratot. Mesádsereg szolgálene semmi parogy nem is isnyész tartottaeny kért a váldó börtönbüntedőgyvéd beszérideti az itelebebizonyítottgét s tekintetben eddig semmenti őket aényei alól. Az

Halló! Olesőbb

Rád

Élynyomásu m európ Egyes Előfizetés: Pallas könyv-

HIREK

— A rossz időjárás máris nagy károkat okozott a francia fürdőhelyeknek. Párizsból jelentik: A meleg időjárás kétsége már eddig is jelentős károkat okozott a francia fürdőhelyeknek, a vendéglős és szállodaparnak és a kereskedelemnek.

— A spanyol államvédelmi bíróság megkezdte Sanjurio tábornok felkelési bűnperének tárgyalását. Madridból jelentik: Az államvédelmi bíróság megkezdte te Sanjurio tábornok elmúlt év augusztus tizediki felkelése résztvevői elleni bűnper tárgyalását. Ötven vádlott áll a bíróság előtt. Több száz tanút fognak kihallgatni.

— A német „munkáskiküldöttek“ ott-hagyták a nemzetközi munkaügyi konferenciát. Genfből jelentik: A német munkáskiküldöttek levelet juttattak el a nemzetközi munkaügyi konferencia elnökségéhez, melyben közölték, hogy a konferencián való további részvételük az ellenük folytatott bojkottmozgalom folytán lehetetlenné vált.

— Véget ért a nemzetközi rádiókonferencia. Luzernből jelentik: A nemzetközi rádiókonferencia hullámelosztásra vonatkozó egyezmény aláírásával véget ért. Az új hullámelosztás 1934 január 15-én fog életbe lépni.

— A Paul Ehrlich Orvostudományi Egyesület f. hó 22-én, csütörtökön este pontosan fél 9 órakor tartja ötvenedik szakkülését, melynek tárgysorozata a következő: Betegbemutató: 1. Dr. Farkas Imre: Szívkoszorúserek thrombosisainak esetei. 2. Dr. Kis Árpád: Thymus csecsmirigy hyperplasia gyógyult esete. Előadás: Dr. Weisz Fülöp: Palesztina egészségügye és egészségügyi intézményei. (Vestett képekkel.)

— Az öntudatos zsidó naponta megkérdi: — Mit tettem ma Palesztináért? Milyen palesztinai terméket vásároltam? Mivel támogattam a Tozeret Haarezt? S ha ezt kérdezi, feltétlenül eszébe kell jusszon a szta olajbogyóból készült izletes Shemen ételolaj és a kitünő minőségű Shemen szappan.

— Halálóvás. Goldmann Sámuelné, a szászvárosi Wizo elnöknője, június 12-én egy heti szenvedés után 59 éves korában elhunyt. Halálát — férjén, leányán és kiserjéjén rokonágán kívül — egész Szászváros zsidósága gyászolja, minthogy az elhunyt lelkes harcosa volt minden zsidó ügynek és a cionista mozgalomnak. A szászvárosi Wizo rendkívüli közgyűlésen áldozott emlékének és elhatározta, hogy emlékének megörökítésére, kifejtett munkásságához méltóan, egy olajfakertet ültet az Erecbe.

— Felmentettek két okirathamisítással vádolt őrmestert. A kolozsvári hadbíró-ág ma ítélkezett Meresanu Ioan és Smeca György tordai őrmesterek felett. A hadbíró-ág vádtanácsa, azzal vádolja őket, hogy 1930-ban egy utlevélhez szükséges tonai igazolványt hamisítottak Bónyi Árpád kolozsvári fiatalember részére. A bankettára ráhamisították Mihail ezredes nevét s ezért ezer lejt kaptak Bónyi Árpádtól, aki az így szerzett utlevéllel elshagya az országot s Kubába hajózott. A mai tárgyaláson a vádlottak tagadják azt, mintha ők hamisították volna a katonai iratot. Mesesán már husz éve áll a hadsereg szolgálatában s sohasem volt lénye semmi panasz. Tanukkal igazolják, hogy nem is ismerték Bónyit. Ezután az ügyész tartotta meg vádbeszédét, melyben kérte a vádlottak öt évről tíz évig terjedő börtönbüntetését, majd dr. Popeseu védőügyvéd beszéde után, a hadbíró-ág hirdeti az ítéletet, mely szerint nem látja bebizonyítottak a vádlottak bűnöségét s tekintetbe véve, hogy a vádlottak len eddig semmilyen panasz nem volt, elmenti őket a vád és annak következményei alól. Az ítélet jogerős.

Halló! Rádióhallgató!
Olesőbb lett a budapesti

Rádióélet

Élynyomású művészi hetilap teljes európai mással.
Európai szám 8 lejt.
Egyes szám 10 lejt.
Előfizetés: 1/4 évre 100 lejt.
Pallas könyv- és lapterjesztő Cluj.

— A Haggibbor turisztikai szakosztálya f. hó 25-én, vasárnap nagyszabású propaganda-kirándulást rendez a Dregán-völgybe és Biharfüredre. A kirándulók Kissebesig autóbusszon, onnan pedig kisvasuton teszik meg az utat a természeti szépségekben gazdag, országosan híres Dregán-völgyön fel a végállomásig. A komolyabb turisták átmennek Biharfüredre. Részvételi díj vendégeknek 100, tagoknak 90 lejt. A turisztikai szakosztály — tekintettel arra, hogy a kirándulók száma a kisvasut teherbíróképessége miatt korlátozva van — kéri a résztvevni szándékozók, hogy minél előbb lejelentkezni sziveskedjenek. Jelentkezni az Expressz inkasszó irodában (Calea Reg. Ferdinand v. Wesselenyi u. 14.) legkésőbb csütörtök este 7 óráig lehet. Indulás reggel 4 órakor a Haggibbor Kossuth Lajos u. 10. sz. alatti klubhelyiségétől.

— Héber tanfolyam. Vasárnap, június 25-én megnyílik Samuel Jenő, a Szinaj-ekelő főtitkárnak héber tanfolyama. Samuel Jenő nevű hebraisták előnyösen ismerik. Két évvel ezelőtt „Eskol“ címen adott ki mizrachit tendenciájú héber folyóiratot. A tanfolyamnak két tagozata lesz: haladók és kezdők számára és hat héti tart. Tanítás heti négy óra. Jelentkezés az Eötvös uccai zsidó iskolában délután 5 és 7 óra között.

— Növendékhangverseny. Bernstein Jolán növendékhangversenyéről való beszámolóknak nyomdahiába folytán kimaradt Rosmann Tibor kitünő muzsikalitásának méltatása, aki Paderewsky műveit és Tschajkowsky Humoreszkjét játszotta lüktező ritmussal.

— Jugoszláv parlamenti delegáció látogatása Varsóban. Varsóból jelentik: Az a jugoszláv parlamenti delegáció, amely a napokban utazott el Varsóba, megérkezése után Lazarevics Brankó varsói jugoszláv követ lakásán estélyen vett részt, amelyen megjelentek Jengejevics Lengyel miniszterelnök, valamint a szejm és a szenátus elnökei is. Az estélyen Markarszki egyetemi tanár, a szejm elnöke nagy beszédet mondott, amelyben üdvözölte a jugoszláv delegáció tagjait és kijelentette, hogy Lengyelország soha sem engedi meg, hogy bárki döntson azokban a kérdésekben, amelyek Lengyelországot is érdeklik. Dr. Angyelinovics Grga válaszolt a beszédre és hangsúlyozta, hogy Jugoszlávia mindenkor a legszívélyesebb barátságban kíván élni Lengyelországgal és mindenkor támogatni fogja. Végül megjegyezte, hogy senki sem veheti el Lengyelországtól és Jugoszláviától azt a területet, amelyet fegyverrel szereztek meg.

— Házasság. Schächter Gizi és Schwartz Andor, Cluj, ezuton hívják meg rokonait és jóismerőseiket június hó 25-én, vasárnap délután négy órakor a Calea Victoriei (volt Magyar ucca) 85 szám alatt tartandó egybekelési ünnepélyükre. Minden külön értesítés helyett.

— Indig Alfréd hegedüestje. Julius 1-én, szombathoz egy hétre ismét részük lesz Indig Alfréd kivételes művészetének mindig ünnepe jelentő élményben. Ezt a külföldön már régen arrivált, meleg lírāju muzsikust Kolozsvár zenebarát társadalma már kisfiu kora óta dédelgető szeretetébe fogadta ugyanis, mint városának szülöttjét, udya mint „fölföldöbött kö“ként nyaranta ujra meg ujra visszatérő fiát és udya mint a mai magyar muzsikusgeneráció egyik legértékesebb talentumát. Indig Alfréd folytón új és új szépségekkel gazdagodó művészetét az érett férfilelek pompásan szines természetét hozza most elénk Julius elsejei estjén. Stravinsky, Lalo, Chausson, Ravel és Szymanowski legmonumentálisabb műveit fogjuk hallani töle a román, gimnázium disztermében. A kísérőet a jeles zongoraművész: K. Molnár Irma látja el.

Mera et Co. Autobusz Vállalat

1933 június 22-től
mindennap kétszer indít közvetlen járatot az eddigi egy járat helyett.
Kolozsvár — Dés — Nagysomkut — Szatmár között. I. járat indul Kolozsvárról 6 órakor, érkezik Szatmárra 12.15 órakor. II. járat indul Kolozsvárról 14 órakor, érkezik Szatmárra 20.15 órakor.
Kényelmes és pontos utazás. Uj kocsik. Indulás Kolozsvárról a főposta melletti autobuszállomástól.

Az ülő foglalkozások izületi gyulladásra vezetnek.
MIÉRT?
Mert a folyón ülők, akár foglalkozásuk miatt, akár megszokásból, nem végeznek elegendő testmozgást és szervezetükben végzetlenül felgyülemlik az egészség egyik legrosszabb ellensége:
A HUGYSAV
Az ilyeneknél már ifjúságuk teljében is fellépnek az artritikusokra jellemző tünetek, migrén, zavaros, vagy vöröses vizelet, nehéz emésztés, nehéz lélegzés, stb.
A sokat ülőknek tehát pótolniok kell a mozgás hiányát azáltal, hogy a vizeleti lerakódások legelőkeltebb eltávolító szerét vegyék, az
URODONAL
készítményt, mely a hughsav leghatásosabb oldószere
Megelőzi a szélhűdést, rheumákat, elhízást és értelemszedést.
Lancereaux professzor, az orvosi akadémia volt elnöke ajánlja, a szélhűdés elleni tanulmányában.
Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

— Április óta nagyarányu emelkedést mutatnak az amerikai autópárhban a megrendelések. Newyorkból jelentik: Az autópárhban a megrendelések április óta állandó nagyarányu emelkedést mutatnak. Remélik, hogy a gépkocsi gyártás az ideitületét aktív egyenleggel fogja zárni.

— Orvosi kinevezés. A Zsidókörház végrehajtóbizottsága dr. Erdős Imre ismert kolozsvári gyermekgyógyászt a gyermekosztály osztályorvosává nevezte ki.

— Az „Angriff“ szimpatikusan ir Gombös berlini látogatásáról. Berlinből jelentik: A nemzeti szocialista Angrif Gombös Gyula magyar miniszterelnök németországi útjával kapcsolatban a két nemzet sorsközösségéről cikkeztek amelyet a lap szerint aktív politikával elősegíteni kell.

— Gandhi állapota ujra rosszabbodott. Londonból jelentik: Gandhi állapota ujra rosszabbodott. A hindu nacionalista vezér vérnyomása emelkedik s az orvosok szélhűdéstől féltik.

— A modern higienia előírja nőnek és férfinak egyaránt a naponkénti intim testápolást mosakodás által, amivel megsemmisítheti azokat a mikrobaikat, amelyek különben súlyos kellemetlenségeket okozhatnak. De az intim higiéniait másképp elképzelni sem lehet, mint a Cyal-dose bahtériumölő és csillapító készítmény naponkénti használatával.

— Franciaország igazi trónörököse megszületett. Párizsból jelentik: Tegnap reggel huszonnégy ágyulövés döreje értesítette fel Párizs négy millió népét. A „király rikancsai“, a francia rojalista párt ünnepelte az ágyuzajjal Guise herceg unokájának megszületését. Guise herceg a rojalisták megszületését, Franciaország igazi királya“ Brüsszelben él és ott látott napvilágot a „dauphin“. A rikancsok a liga Rue de Boccadoron levő palotája tetejére mozsárgyut vittek fel és onnan dörgötték szét nagy örömlüket. A nagy zaj, az Action Française petárdás vezércikkével együtt csupán — hühö volt Párizs népe számára.

— Tovább tart a havazás a Szenternát hegyen. Párizsból jelentik: A Kis Szenternát hegyen az Olaszország felé átzvezető hágókat eltorlaszolta a hó. A közlekedés szünetel. A havazás tovább tart.

— „Tudom, hogy visszajönne“ címen megjelent egy új tangó. Zenéjét Fodor Endre, szövegét Kelen László írta. Az új tangó fülbemre és kedves zenéje nagy népszerűségre számíthat. Kapható minden zeneműkereskedésben.

— Ujabb gyermekrablás Amerikában. Newyorkból jelentik: Az amerikai sajtó a legnagyobb felháborodás hangján ír a legnagyobb emberrablásról. A Vinedotta állambeli St. Paul városban vilagos nappal több bandita megtámadta, autóra dobta és elhurcolta Hamm Miklós sörgyáros fiát. A rablók százezer dollárt követelnek váltságdíj fejében.

BASC BERETET

közismert külföldi legjobb gyártmány csak

viszont-eladónak
dívatszinekből azonnali szállításra ajánlunk. Kivánságra árajánlattal szolgálunk. Nagyobb városokban képviselőket keresünk lerakatok létesítésére óvadékkal

„Primafir“

Cluj, Cal. Victoriei 34.

— Öngyilkosok napja Kolozsváron. Bogdan Julia 55 éves Lehel uccai lakos a tegnapielőtt öngyilkossági szándékkal nagy adag morfiumot vett be. A szomzedóknak csak ma délelőtt tünt fel, hogy az öregasszony már két napja nem mutatkozott a házbellek előtt, mikor ezután tudakozódott s a lakásba akartak bejutni, látták, hogy a lakás ajtaja be van belülről zárva. Sikerült felfeszíteni az ajtót, majd a belső szobában ráakadtak Bogdánnera, amint teljesen eszméletlen állapotban feküdt az ágyban. Azonnal értesítették a mentőket, akik beszállították a klinikára. Állapota reménytelen.
— Ugyancsak ma délelőtt kísérelt meg öngyilkosságot Somkuti Elina huszonkét éves rendőri felügyelet alatt álló nő, aki nagy adag aszpirinnel és piramidonnal akart véget vetni életének. A kihívott mentők beszállították a klinikára, ahol azonnal gyomormosást alkalmaztak rajta. Állapota veszélyes.

Szederkényi Anna: Felszabadultak. A kitünő író a ma asszonyának és vergődő korunknak legizsább problémáit tárgyalja regényében. Ara csak 32 lejt. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

UJ KELET Legújabb hírek

Ujra megindult a fővárosban a politikai kombinációk lavinája

Mirto feltűnő nyilatkozata Csernovicban a hitlerizmusról. Az új kontingentálási rendszer megszűnteti az eddigi bürokratizmust.

Bucuresti-Bukarest, június 20. (Az Uj Kelet tud.) A bukaresti politikai gyűlések ismét lüktető elevenséggel töltötték meg a nyári szünetben stagnáló politikai életet. A pártátesoportosítások és koalíciók lehetősége ismét felbukkant a bukaresti sajtóban, a kormány-párte gyes tartományi csoportjainak kongresszusai pedig az ellenzéki pártok által sugalmazott lapokban olyan megvilágításban jelentek meg, hogy a nemzeti parasztpárt egysége bomlófélben van.

Fuzionálnak a liberálisok?

Politikai körökben álhatatosan tartja magát az a hír, hogy rövidesen számolni lehet a két liberális párt fuziójával és ezzel a régi liberális párt kereteinek visszaállításával. Anghelescu volt közoktatásügyi miniszter Buzebu pártkongresszust hívott egybe, mely elé őriási érdeklődéssel néznek úgy az ő, mint az új liberális párt hívei. Anghelescu a kongresszus egybehívása előtt hosszas megbeszélést folytatott Vaitianuval, Georgehe Bratianu legfelsőbb hívével. Nem valószínű azonban, hogy Duca, a régi liberálisok spirítus rektora, ezuttal engedni fog határozott és már többször leszögzött álláspontjáról.

Lupu nem fuzionál

A másik koalíciós hír: a dr. Lupu parasztpártja és Iulian demokrata parasztpártja közötti állítólagos tárgyalások Iulian, aki a Stere beszarabiai pártjával való meggyezés után dr. Groza Péterrel is tanácskozásokat folytatott, igen tekintélyesen növelte töredékpártját és ennek a dr. Lupuval való egyesülése tekintélyes parasztpárt megalkotására vezethetett volna. Dr. Lupu azonban nem akar fuzionálni. A fuzió hírekkel kapcsolatban a Lupu-nak intervjút adott és ebben határozottan kijelentette, hogy egyedül kíván maradni, szó sem lehet Iuliannal való együttműködésről.

A piatra-neamti kongresszus

A piatraneamti pártkongresszus eseményei még mindig a sajtó érdeklődésének középpontjában állnak. A Lupta szerint hasonló gyűlések Olteniában, Bukovinában és Beszarabiában is lesznek és megállapítja, hogy nem lehet szó a pártban elégtelenségről: ellenkezőleg, a kormány, a párt és a szervezetek közötti kapcsolatok megerősítése meg fogja erősíteni a kormány helyzetét. A kormány nagyszabású közgazdasági és mezőgazdasági programot dolgozott ki, amelynek egy részét azonnal alkalmazni fogják egy részét pedig csak a londoni konferencia határozatainak nyilvánosságra hozatala után.

Mirto nyilatkozik

Mirto közlekedésügyi miniszter Csernovicban nyilatkozatot adott a következő problémákról: a választási törvényről, a Vaida-Maniu tárgyalásról, a piatraneamti gyűlésről és a szélsőséges mozgalmakról.

Mirto kijelentette, hogy a választási törvény megváltoztatása ezidőszereint nem aktuális.

Maniu és Vaida találkozásáról szó sem lehet, annál is inkább, mert Maniu és Vaida már régen nem találkoztak.

A piatraneamti gyűléssel kapcsolatban azt mondotta, hogy a kongresszus teljesen szolidárisnak mondotta a pártot a kormánnyal, ellentétben tehát szó sem lehet.

Ami a szélsőséges mozgalmakat illeti, Mirto a következőket mondotta:

A szélsőséges mozgalmak a piatraneamti gyűlés napirendjén is szerepeltek. A határozat az volt, hogy a megyei szervezetek meg fogják látogatni a parasztságot, fel fogják világosítani a közvéleményt, nehogy az ország lakossága

tévedésbe essen. A hitlerizmus, mely megfelelően Németország érdekeinek, különösen, ami a határok revízióját illeti, a mi számunkra teljesen elfogadhatatlan. Az antiszemitizmus nálunk, ahol az összes lakosokat oly szeretettel kezelik, függetlenül eredetüktől és vallásuktól, melyen elénkkelik természetünkkel és egy kegyetlen, teljesen indokolatlan és emberietlen mozgalom.

Bucuresti-Bukarest, június 20. Az ipar és kereskedelemügyi minisztérium tovább folytatja az imponáló megkönnyítésének eszközeit és a kompenzációs behozatal módosításait. Olyan könnyítéseket fognak bevezetni, mely a jelenlegi bürokratizmust kiküszöböli. Az erdélyi iparosok képviselője ilyen értelmű intervenciókat tett a kormánnyal és határozott ígéreteket kapott.

Megtalálták dr. Arlosoroff gyilkosát

Egy revizionista fiatalember követte el az aljas merényletet

Varsó, június 20. A varsói Haint című zsidó napilap ma este távirati értesítést kapott Tel-Avivból, mely szerint a telavivi rendőrségnek sikerült elfognia dr. Chaim Arlosoroff gyilkosát. A rendőrség ma házkutatást tartott Abu Achimeir közismert revizionista vezető házában, ahol egy Kaspi nevű Brest városi származású gyanús fiatalembert találtak. Hosszas faggatás után a fiatalember beismerte, hogy ő követte el az Arlosoroff elleni merényletet, mert Arlosoroff politikájával nem értett egyet. A merénylet szembesítették dr. Arlosoroff özvegyével, aki fel ismerte benne a férje gyilkosát. A hír leírhatatlan megdöbbenést keltett egész Palesztinában. Senki sem merete volna feltételezni, hogy zsidó képes legyen ilyen aljas és elvetemült cselekedetre.

Arlosoroff emberi nagyságát jellemzi, hogy halálos ágyán, noha merényletje héber szavából tudhatta, hogy zsidó a gyilkosa, azt mondotta, hogy nem zsidó kéz emelt rá a fegyvert.

Holnap, csütörtökön a filmgyártás rendkívüli alkotásának bemutatója a ROYAL-mozgóban:

Szerelmeskedés

(Liebelei)

Schnitzler „Liebelei” c. Németországban betiltott művének filmváltozata. Fősz. 7 sztár. Magda Schneider, Willy Eichberg, Olga Csehova, Paul Hörbiger, Paul Otto, Luise Ullrich, Gustav Gründgens.

Katonaság szállotta meg az osztrák nemzeti szocialisták összes nyomdait és szerkesztősegeit

Ma már nem jelentek meg a náci-lapok. Elfogták a kremsi kézigránatos merénylet egyik tettesét

Bécs, június 20. A Deutsch-Österreichische Tageszeitung és több más nemzeti szocialista sajtóorganum nyomdáját és szerkesztősegeit az éj folyamán katonai karhatalom szállotta meg. A bünygi rendőrség főtisztviselői elkobozták a lapok öntvényeit és matricáit, úgy, hogy a nemzeti szocialista sajtóorganumok ma már nem jelenhettek meg.

A kremsi kézigránatos merénylet egyik tettesét elfogták Mosels Josef kremsi ifjuniemzeti szocialista személyében. A tizennyolc éves tanonc bátyjától, Mosels Jánostól kapta a kézigránatókat, aki a keremi helyőrség egyik csapatfőnökét teljesít szolgálatot és aki a fiatalembert kitanította a kézigránatok használatára. A tanonc társa még

szökésben van, de remélik, hogy rövidesen kézre kerül. Kremsben a délelőtti folyamán letartóztatatták az egész keremi leti nemzeti szocialista pártvezetőseget és tehergépkocsikon Bécsbe szállították be a vezető embereket.

Bécs közelében, Kaltenleutgeben mellett az éjszaka ismeretlen tettesek gyújtókat robbantottak a levegőbe. Utász katonák most dolgoznak a hid helyreállításán. A merénylet után nyomozás folyik.

HIDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Ujdonsági Ujdonsági
JOSEPH ROTH

HIOB

c. regénye.
Ara 84 lej

Heine óta meg egyetlen író sem dolgozott fel zsidó tárgyat olyan ragyogó és emelkedett nyelven, olyan feledhetetlenül megkapó szép képekben, az élmény akkora tűzzel és mélységgel, mint Joseph Roth „HioB” c. regényében. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltség előzetes beküldése mellett (bélyegben is) vagy utánvétellel.

A legolcsóbb magyar lexikon a Genius Kis Lexikon,

mely 1818-as kiadásban 119.000 szót tartalmaz, 800 ábrát, 64 műmellékletet tartalmaz. Az 1932-es kiadás ára 546 lej helyett 120 lej fizetve, 150 lej egész vászonba kötve. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltség (20 lej) előzetes beküldése mellett (bélyegben is) vagy utánvétellel.

Szabadiábra helyezik Zeletzkyt

Bucuresti-Bukarest, június 20. (Az Uj Kelet tud.) Zeletzkyt ma szabadiábra helyezése iránt kérvényt nyújtott be a vizsgálóbíróhoz, azzal az indoklással, hogy a vizsgálat már befejeződött és további fogvatartására nincsen szükség. Opulneanu alezredes úgy nyilatkozott, hogy el fogja rendelni Zeletzki szabadiábrahelyezését.

Siancu szabadiábrahelyezését kéri védőügyvédje

Bucuresti-Bukarest, június 20. (Az Uj Kelet tud.) Ma újabb fordulatot várnak Siancu Emil rokkant kapitány, Tischler Mór gyilkosa büntügyében. Vasiliu ügyvéd kérvényt nyújtott be a vizsgálóbíróhoz, melyben bejelentette, hogy védeence beteg és orvosi bizottság kell, hogy megvizsgálja. Az ügyvéd azt kívánja, hogy ebben a bizottságban dr. Hatiegan Gyula egyetemi tanár is helyet foglaljon. Ugyanakkor azt is írja a kérvény, hogy Siancu családja jelentékeny kauciót hajlandó letenni szabadiábra helyezéséért.

A vizsgálóbíró szerdán fog dönteni a kérvény fölött.

A zsidó Kabos Endre lett Európa ezévi vívóbajnoka

Budapest, június 20. Tegnap a késő éjjeli órákban fejeződtek be az európai vívóbajnokság küzdelmei a Labriola-színházban. A döntőmérkőzés heves küzdelem után Magyarország javára végződött, Kabos Endre volt olimpikon, a zsidó zsidó vívó holtverseny után 5:0-ra győzött az olasz Marzi felett. Ezzel az erőlista így alakult: Első Kabos Endre (Magyarország) Európa 1933-as vívóbajnoka, második Marzi olasz, harmadik Gaudini olasz, negyedik Gerevics magyar, ötödik Kovács magyar, 6. Nagy magyar, 7. Rajesányi magyar, 8. Sáfalfia olasz, Zirchy, az ideai magyar bajnok a tizenkettedik helyre csuszolt le, tehát a legutolsó.

A középdöntők során a romániai színek képviselői vívók közül szép eredményeket ért el Mózes (Haggibbor) és Deheleanu (Universitatea). Mindketten a középdöntőig jutottak el és az olaszoktól és magyaroktól szenvedett vereség után estek ki a döntőből. Deheleanu holtverseny után kapott ki Zirchytól és így került a magyar bajnok a döntőbe.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása. Cluj-Kolozsvár Strada Baroz L. Pop (v. Brassai u.) 19. Telefon: 8-77

Taxa
plátie
No. 2247

da Baro
Telefon
Havonta
évre 600
földre:
félre
delések
KELET
szidóság
teink u
rás meg

Boxke
keszty

Tövis
közégek
A b
ugyan,
gyulafek
menyek
mely
erkezett
menyek

De nem
a „feloz
latás elle
tatorai fe
remóniak
már nem
ságok, de
rend ellen

Politik
lunk, mi
len való

Kormá
sleges elez

Sokáig
a veszed
tül: most
zik, sőt n
belőle.

Csakho
megvalós
ból.

Csak a
elitelt
meg a ha
jabb itél
fogják el
reunlelek

Főleg a
csak besze
delemlől.

Es effe
tal szembe
olyan erő
küzd Aus

Keszty
ristákkal.

Es jó v
jében huz
kesztyű h
mozgalom
veszély sz

Fosztó

Most m
tették ki

A csekk
éveik var
tisztelete

tálása, jó
mulhat el
gyen.

Mіндеz
nalára

Ok az e
evangéliu
hítség ig
tehát neve
vonulások
masirovnt
is, kivont
kókkal, T
egyik-más
szorongat.

Hítlér
kal” látni
Kard és
ság jelei.

Hiszem
lehet érte
het veter
ni. A fia
véneké. H
kell ezt az

Lehetne
különös o
Különös
alatt a es
siet kicsi

Kell fe
szájtépo
Valami
kek kicsi

morál és
Belelilk a
lába.

Am a fi
azt hiszik